

OSNOVA

PRO VYUČOVÁNÍ KATOL. NÁBOŽENSTVÍ
NA OBECNÝCH A MĚŠŤANSKÝCH ŠKOLÁCH

v arcidiecési olomucké

*Schválena výnosem nejdůstojnějšího Ordinariátu
olomuckého ze dne 17. července 1931 číslo 496.*

1931

Expeduje Arcibiskupská knih- a kamenotiskárna v Olomouci.

K dostání u všech knihkupců.

**Tiskem a nákladem
Arcibiskupské knih- a kamenotiskárny
v Olomouci.**

OBSAH

I. VŠEOBECNÉ POKYNY

1. Stran biblických dějin .	5
2. Stran katechismu .	5
3. Stran sv. obřadů .	6
4. Stran církevních dějin	7
5. Učení a život . .	8
6. Pěstění modlitby	8
7. Služby boží	9
8. Příprava ke svátostem	9
9. Výchova svědomí . .	10
10. Příležitostné poznámky	11

II. UČEBNÉ OSNOVY

Pro školu osmitřídní (osnova normální) .	12
Pro školu šestitřídní	14
Pro školu pětitřídní	15
Pro školu čtyřtřídní	15
Pro školu trojtřídní	15
Pro školu dvoutrídní .	16
Pro školu jednotřídní	16
Pro třídy mimořádné (sloučené a závěrečné) .	17

III. PODROBNÉ ROZVRHY.

Pojem, složení a účel jejich .	19
Značky a zkratky .	20
<i>Pro školu osmitřídní:</i>	
V první třídě	21
V druhé třídě	26

V třetí třídě .	30
Ve čtvrté třídě .	35
V páté třídě	40
V šesté třídě (1. měšťanské)	43
V sedmé třídě (2. měšťanské) .	49
V osmé třídě (3. měšťanské)	53
<i>Pro školu šestitřídni</i>	57
<i>Pro školu pětitřídni</i>	57
<i>Pro školu čtyřtřídni</i>	57
<i>Pro školu trojtřídni</i>	58
<i>Pro školu dvoutřídni</i>	58
<i>Pro školu jednotřídni</i>	67
 IV. ZÁVĚREČNÉ POZNÁMKY.	 79

Aby se podle nového katechismu katolického náboženství na všech školách arcidiecése učilo jednotně, jeví se potřeba, přiměřeně pozměnit dosavadní osnovu ordinariátní z roku 1913, resp. 1918 (viz Acta curiae 1913 p. 94 nn a 1918 p. 132 nn), upravenou se zřetelem ke katechismu dřívějšímu.

I. VŠEOBECNÉ POKYNY.

1. Stran biblických dějin. Ty jsou jakoby základovým zdivem, na kterém spočívá veškeré učivo náboženské. To utkvívá v rozumu, v paměti a v srdci tím pevněji, čím důkladnější jsou základy. A důkladné mohou býti jen, když se biblické dějiny probírají po řadu let školní docházky *soustavně*; potřebné pro ten aneb onen ročník věty katechismové se při tom z jednotlivých článků *vyvozují*. V nejvyšších třídách se užívá biblických článků, byť už ne v pořadí *soustavném*, tož *příležitostně*, kde a pokud možno k znázornění, vysvětlení aneb uživotnění pravd katechismových do té míry, aby se během osmi let probralo co nejvíce z dotyčné učebnice. (*Biblické dějiny* od Václ. Kubíčka. Acta curiae 1931 p. 102.)

2. Stran katechismu co do jeho nynější skladby (učivo pamětné a poznámkové) byly uveřejněny pokyny v Aktech curiae r. 1929 str. 117, což zůstává v platnosti. Jednotlivé články jeho se probírají v těch třídách, kde má katechismus vůdčí úlohu, v rozsahu přiměřeném určité třídě, místním poměrům a inteligenci žactva, a to *soustav-*

ně v ten způsob, že jednotlivé jeho partie, na př. učení o Bohu trojjediném, o andělech, o člověku a prvotném hříchu, o Vykupiteli, o Duchu svatém, o církvi, o posledních věcech, o milosti, o jednotlivých svátostech a příkazích, o hříchu, o dobrých skutcích — při katechesi tvoří souvislé delší anebo kratší celky. *Co takto během roku bylo probráno, pokládá se v příštích letech školní docházky za známé a hledi se vhodným opakováním prohloubit, aby si žáci z toho co nejvíc odnášeli s sebou do života.*

3. Stran sv. obřadů nebudiž z důvodů jednotnosti, jednoduchosti a potřebného soustředění učebné látky užíváno příště zvláštní učebnice (liturgiky). Co z dotyčného učiva podává nový katechismus ve člancích o církvi, o pohřbu, o svátostech, o kostele, o mši sv. a o církevním roku, stačí — katechetou příležitostně vysvětleno — dobře pro obecné i měšťanské školy a tudíž i pro náboženský život obyčejného katolíka. Hlavně *církevní rok* se svými dobami, významnými dny a svátky tvoříž věku dětí přiměřený užší nebo širší rámec, jehož jednotlivé prvky malí věřící po náležitém poučení a povzbuzení osm let po sobě prožívají. Jsou to zejména:

Neděle. — Pátek. — Narození Panny Marie. — Pozdvížení sv. Kříže. — Suché dni podzimní. — Sv. Ludmila. — Sv. Václav. — Andělů strážných. — Královna posvátného růžence. — Sv. František z Assisi a z Borgie. — Posvěcení chrámu. — Sv. Hedvika. — Sv. Terezie. — Sv. Lukáš. — Archanděl Rafael. — Kristus Král.

Všech svatých. Dušiček. — Sv. Karel Bor. — Sv. Alžběta. — Obětování Panny Marie. — Sv. Ondřej. — Advent. — Sv. František Xav. — Sv. Mikuláš. — Neposkvrněné početí P. M. — Suché dni zimní. — Sv. Tomáš ap. — Vánoce a svátky povánoční.

Nový rok. — Jména Ježíš. — Zjevení Páně. — Sv. Antonín poustevník. — Sv. Anežka. — Obrácení sv. Pavla. — Sv. Polykarp. — Sv. František Sal. — Sv. Ignác muč. — Hromnic. — Sv. Matěj. — Popeleční středa. — Blah. Anežka Česká.

Doba svatopostní. — Sv. Perpetua. — Sv. Tomáš Aq. — Suché dni jarní. — Sv. Kliment Hofbauer. — Blah. Jan Sarkander. — Sv. Josef. — Sv. Benedikt. — Archanděl Gabriel. — Zvěstování Panny Marie. — Sv. František z Pauly. — Sv. Vincenc Ferr. — Sedmibolestná Panna Maria. — Svatý týden. — Veliká noc. — Sv. Vojtěch. — Sv. Marek.

Nalezení sv. Kříže. — Sv. Monika. — Sv. Jan evand. — Křížové dni. — Nanebevstoupení Páně. — Sv. Jan Nepom. — Sv. Paschal. — Sv. Bernardin. — Sv. Filip Neri. — Boží tělo. — Sv. Alois. — Sv. Jan Křtitel. — Nejsv. Srdce Páně. — Sv. Petr a Pavel. — Sv. Prokop. — Sv. Cyril a Metoděj. — Nanebevzetí Panny Marie.

Učení o svátostinách netřeba ve škole ani obecné ani měštanské probíratí teoreticky. Zde obzvláště je na místě *život a praxe*: svěcená voda v kostele a doma, hromnice při bouři, v hodinu smrti a u rakve, svěcené ratolesti při průvodě, na poli a za obrazem doma, nápis tříkrálový na dveřích, nositi posvěcenou medaili, modliti se s posvěceným růžencem a pod. Na to třeba příležitostně upozornit, k užívání opět a opět nabádat a jemu zvykat. — Upínajíc na požehnání otcovské a mateřské, radno se zmiňovat o požehnání kněžském, biskupském, papežském a svátostném. — *Kdy na co jednotlivě upozornit, poznamená si katecheta v podrobném rozvrhu látky učebné.*

4. Stran církevních dějin. Jsou-li hlavní obrysy a obrazy z nich žádoucím doplňkem náboženského vzdělání vůbec, je za dnešních poměrů velmi potřebno, obeznámiti zvláště starší žáky, *a to nejen na školách měštanských, nýbrž i na školách méně než osmitřídních*, se světlými i temnými stránkami církevních dějin, aby takto získali jednak vzácné vzory pro život, jednak správný názor na osoby a časy, kterých se neprávem užívá proti církvi svaté. Pokud se církevní dějiny neprobírají soustavně, použije katecheta každé vhodné příležitosti, ať z denního života (různé oslavy), nebo z církevního roku (památné dni svatých) anebo z katechismu (při učení o víře, o církvi, o sv. přijímání, o zpovědním tajemství, o od-

pustcích), aby učinil aspoň stručnou zmínku z dějin ve smyslu buď pozitivním anebo taktně obranném. Čím takové zmínky více vyrůstají z ovzduší vlastní užší domoviny (farní kostel, polní kaple, kříže, sv. sochy, zbožné nadace), tím jsou zajímavější a účinnější.

5. Učení a život. Daleko nestačí, náboženské učivo jen *upamětnit*. Nevyhnutelně je potřebí to, co se má vštípit do paměti, nejprve názorem, vysvětlením a zdůvodněním podati tak, aby tomu žáci, pokud o pravdách víry lze, patřičně *rozuměli*. Učivo, rozumem náležitě nechápané, podobá se nestrávenému soustu a je duševní příťaží, jejížto stíny mohou náboženský výchov ohroziti. Hlavně však budiž při katechesi hleděno k tomu, aby se buděním citů a působením na vůli *zanítlo srdce* malých věřících. „Loquimini ad cor Jerusalem!“ (Is. 40, 2), podle vzoru božského Učitele, jenž svým učedníkům nepředkládal jen suché poučky, nýbrž „verba, quae locutus sum vobis, spiritus et vita sunt“ (Jan 6, 64), a mluvíval nejen k rozumu, nýbrž rozněcoval i srdce jejich, aby hořelo (Luk. 24, 32). Tak *urgoval život podle evangèlia*. „Jdi a čiň!“ (Luk. 10, 37), „Posui vos, ut eatis et fructum afferatis, et fructus vester maneat“ (Jan 15, 16). To budiž s pomocí boží výslednicí každé katechese.

K vůli žádoucimu uživotnění má intenzivní katechese na zřeteli *všech n y s c h o p n o s t i ž á k ů*. Snaží se tudíž, aby žáci výklad netoliko *slyšeli*, nýbrž i *viděli* (ve skutečnosti, na obraze, na mapě, náčrtem, názorným líčením) — aby si náboženské učivo netoliko *četli* a do paměti vštěpovali, nýbrž také *psali* (citát z Písma, přísloví, větu z kázání, malý úkol školní nebo domácí) a *kreslili*; toto vděčné pole by se zvláště nemělo nechávat ladem. *Čím více duševních sil katechese zapřahuje, tím hlouběji a trvaleji zapouští kořeny do celé bytosti malých učňů*.

6. Pěstění modlitby je z předních úkolů duchovní správy ve škole. Podle poznámky v Aktech curiae z r. 1909 p. 66. má se náboženská hodina ve škole po každé začínat i končit modlitbou s přidaným pozdravem křes-

řanským. Praktický katecheta neužívá při tom vždy stejného textu, nýbrž střídá různé formule v určitých obdobích. Tak možno nejsnáze nacvičit potřebné znění modliteb, aby si je děti lehce i trvale upamětnily a říkaly je mluvnicky správně. — Mají-li se všechny řádně vystřídat, je dobře si je poznačiti *v podrobném rozvrhu* látky. Nejvhodněji se říká s počátku hodiny modlitba již nacvičená, ke konci pak modlitba méně známá. — *Cvičí se nikoli uložením nazpaměť*, nýbrž tak, že katecheta větu za větou předříkává, žáci pak se modlí po něm. — Čas od času přichází vhod a povznáší náladu *sloka kostelní písně*. — Že texty modliteb a písní dlužno přiměřeně vysvětlit, rozumí se samo sebou. Ostatně jest radno, při katechesi užítí každé příležitosti *k modlitbě vlastními slovy* neboli volně.

7. Služby boží jsou nutným požadavkem náboženského života. Ten by bez nich živořil aneb i umřel. Zejména nejsvětější oběť mešní má katecheta netoliko při soustavném probírání dotyčných článků, nýbrž co nejčastěji opět a opět „*multifariam multisque modis loquens*“ bedlivě na zřeteli, aby jí žáci od elementárních obrysů v prvních třídách počínaje postupem času světleji a podrobněji rozuměli, jí zvláště ve dny sváteční ochotně, uctivě a zbožně obcovali, a zvykali si při ní po každé spolu s knězem obětovat a přijímat. (Viz Katech. ot. 105 a 107.) — Zpravidla by nemělo minouti jediné hodiny *přede dnem svátečním*, aby katecheta vhodným způsobem, byť třeba jen několika slovy, ale pokaždé jinak, nepovzbudil k účasti na službách božích. V následující hodinu si pak s obezřelým taktem zjednává přehled o účasti jednotlivců. Rozbor důvodů více nebo méně omluvných slouží dobře jako cvičba svědomí pro budoucí život.

8. Ke svátostem budtež vedeni žáci nejméně třikráte do roka (Acta curiae 1919 p. 49) s přípravou co nejpečlivější. Jde tu nejen o jejich přítomný život nadpřirozený, „*ut vitam habeant et abundantius habeant*“ (Jan 10, 10), nýbrž i o návyk směřodatný pro celé jejich budoucno.

Stanovené trojí přijetí svátostí se nejvýhodněji zařídí tak, aby žáci šli *po prvé hned po letních prázdninách, po druhé v adventě a po třetí v čas svatopostní*. K o n e c š k o l n í h o roku b ý v á k tomu méně vhodný, jelikož je to již doba neklidná a někdy hodně blízká době velikonoční. — Za pravidelných okolností jdou školní děti *po prvé ke svátostí* ve smyslu ordinariátního nařízení z roku 1917 (Acta curiae 1917 p. 32. 35. a 1920 p. 3), *nejpozději v třetím školním roce*, a to ke stolu Páně společně a slavnostně. Katecheta má při tom volno, určití první svatou zpověď buďto před velikonoci nebo po nich, jen když první svaté přijímání se koná ještě v čas velikonoční. — Kde dovolují nebo radí místní poměry, mohou děti jednotlivě anebo v menších skupinách po prvé beze zvláštní oslavy přijímat už i před třetím školním rokem. — Aby počínaje prvním přijetím svátostí oltářní vybraný sbor dětí častěji, a to *aspoň jednou za měsíc*, přistupoval dobrovolně ke stolu Páně, lze snaživému katechetovi docílit s pomocí hodných rodičů a zvláště matek.

9. **Výchova svědomí** je pro školní i poškolní život katolického křesťana velmi důležitá. Jestliže řádně vypěstěné svědomí neviditelným vůdcem, jenž má do smrti provázeti člověka i tehda, když viditelní vůdcové už nemluví nebo mluvit nemohou. K docílení toho je na prvním místě potřeba, budít a posilovat *katolické sebevědomí*: „Jsem jako katolický křesťan členem církve svaté, jediné pravé a samospasitelné.“ — *Příkázání boží a církevní* s učením o hříchu a dobrých skutcích vštěpuje pečlivý katecheta hned od prvního ročníku dětem do srdce v rozsahu přiměřeném jejich věku; za prvních let jak se kde co dá vyvoditi z biblického článku, později soustavně, kromě toho pak po všechna léta školní docházky co nejčastěji příležitostně. Mimo účinný návod k dennímu zpytování skýtá hlavně takovou příležitost povinná trojí do roka příprava k sv. zpovědi. Je velmi výhodno, když se při tom se žáky prozpytuje také svědomí, a to soustavně, spolu s naladěním srdce k lítosti a předsevzetí stran jednotlivých hříchů.

10. Příležitostné poznámky. Souběžně s učením soustavným poučuje, povzbuzuje a napomíná katecheta též příležitostně: upíná totiž poznámky na to, co se právě děje (na př. je pěkně, prší, zvoní umíráčkem, svítí se památka), co se stalo (žák selhal, neposlechl, nepozdravil; včerejší pohřeb, neštěstí), nebo co v nejbližším čase bude (svátek, výlet, koupání venku a p.). — Je to široký, téměř nevyčerpatelný a vždy obojstranně zajímavý obor. Soustavnou katechesí uvádí učitel děti z náboženské hodiny do života, příležitostnou poznámkou je vede naopak z denního života do katechese, aby různé nahodilé zjevy života zdánlivě pravědního nábožensky osvětlil, učil děti zaujímati k nim patřičné stanovisko nebo jich katecheticky využil. — Z učení katechismového je velmi vděčno častěji poukázat na některou vlastnost boží, na anděla strážného, na jednotlivé svátostiny, skutky milosrdné a hlavní hříchy jakožto maličké kořínky, z nichž poznenáhlu rostou zlé návyky a další hříchy. Velmi vhod přijdou dětem zrnka poučení o mši svaté a o modlitbě.

Příležitostné poznámky jsou velmi účinné, protože je žáci vnímají se soustředěnou pozorností, snáze si poučení zapamatují a ochotněji se podle něho zařizují. Rozumí se ovšem samo sebou, že příležitostné poznámky nesmějí soustavného učiva přehlášiti; proto mají býti stručné, jadrné, dobře promyšlené. — Zejména se hodí příležitostná poznámka s počátku hodiny, a to zvláště, dá-li se z ní snadno přejíti k učivu rozvrhem určenému — ke konci hodiny pak pobídky k svěcení nastávající neděle (viz str. 9.), poukaz na některé boží přikázání (viz str. 10.) a poučky o modlitbě (viz str. 6.). Co nejčastěji radno ke konci hodiny přidati zrnko poučení o mši svaté. (Viz str. 9.)

II. UČEBNÁ OSNOVA.

PRO ŠKOLU OSMITŘÍDNÍ.

(Osнова normální.)

V první třídě. Základní prvky náboženského života a biblických dějin s pamětnými větami „Katolické prvouky“ podle poznámky na straně 101. Učí se souběžně s hlavními dobami a svátky církevního roku. — Z textů modliteb: Znamení kříže. Otče náš. Zdrávas. Věřím. Anděle boží. Sláva Otci. — Děti bez učebnice.

V druhé třídě. Rozšířené učivo podle „Katolické prvouky“ se zřetelem k pozn. na str. 101. Postup souběžný s hlavními dobami církevního roku. — Z textů modliteb mimo známé už: Odpočinutí věčné. Kostelní modlitby ze čl. 6. Anděl Páně (bez závěrečné orace). Desatero. Tři božské ctnosti ze čl. 33. — Žáci užívají knihy jako pomocné četby, ale neučí se z ní ještě na zpaměť.

V třetí třídě. Probrané dosud učivo prvních dvou tříd se podle „Katolické prvouky“ co do biblických dějin doplní tak, aby žáci měli hlavní obrysy Starého i Nového zákona. Postup souběžný s církevním rokem. Pamětné věty se prohloubí tím, že se důkladněji vysvětlí, pevněji upamětní a poznov uživotní. — Předním úkolem této třídy je příprava k prvnímu přijetí svátosti pokání a svátosti oltářní. — Pamětné poučky se vštěpují ve škole, některým článkům se pilněji děti učí nazpaměť. Jako novou knihu mají *diecéšní kancionálek*, s nímžto se ve škole obeznamují. — Z textů modliteb: Modlitba lítosti ze čl. 83. Modlitby mešní ze čl. 8. K Du-

chu svatému ze čl. 85. Úvodní a závěrečná formule zpovědní z téhož článku. Zdrávas Královno.

Ve čtvrté třídě. Před vánoci vybrané články biblických dějin Starého zákona od Mojžíše po příchod Izraelských do země zaslíbené; po vánocích z veřejného života, umučení a oslavení Páně. — K biblickým článkům se přičleňují a vštěpují do paměti příslušné poučky katechismové, jak je podává „Větné učivo“ Katolické prvouky (str. 101—110). Jelikož jsou to poučky celkem už známé, stačí jako učebnice kniha Biblických dějin. — Z textů modliteb se ke známým dosud navíc: Vzpomínka na smrt. Klaním se ti vroucně, (jako modlitba po pozdvihování). Dobrý úmysl, (jako vložka do večerní modlitby). Desatero se zpytováním svědomí a vzbuzením lítosti jako návod k večernímu zpytování.

V páté třídě. Před vánoci vybrané články biblických dějin Starého zákona od příchodu Izraelských do země zaslíbené. Po vánocích další (vzhledem k probraným už) příběhy životopisu Páně, nově pak biblické články z dějin apoštolských. — Z biblického učiva se vyvozují vhodné věty katechismové v té míře, aby žáci doplnkem ke čtvrté třídě poznali nejdůležitější pravdy náboženské. — Učebnice: Biblické dějiny a katechismus. Známých textů modliteb se střídavě užívá k modlení před hodinou katechese a po ní.

V šesté třídě (první měšťanské). Z katechismu celá část první „Věř pravdy boží!“ — z druhé pak části: o milosti boží, všeobecné o svátostech a svátostinách, o křtu svatém, biřmování a svátosti oltářní. — Jednotlivé partie učiva se rozloží v hodinové katechese tak, aby se shodovaly s náladou a smyslem církevního roku, o němžto se žáci z dotyčné části katechismu poučují. — Učivo katechismové se, jak kde radno a možno, znázorňuje, vysvětluje aneb uživotňuje vhodnými, zvláště dosud neznámými články z biblických dějin. — Učebnice: Katechismus a Biblické dějiny. — Známých textů

modliteb se střídavě užívá k modlení před hodinou katechese a po ní. Nově: Vzbuzení tří božských ctností, ne však najednou!

V sedmé třídě (druhé měšťanské). Z katechismu z druhé části („Hleď si milosti boží!“) o svátosti pokání, posledního pomazání, svěcení kněžstva, sňatku manželského a o modlitbě — z třetí části pak („Plň zákon boží!) desatero božích a patero církevních přikázání. — Jednotlivé partie učiva budtež rozloženy tak, aby vhodně zapadaly do rámce roku církevního, o němžto se žáci z dotyčné části katechismu poučují. — Učivo katechismové se znázorňuje nebo vysvětluje aneb uživotňuje vhodnými, dosud méně známými články biblických dějin. — Učebnice: Katechismus a Biblické dějiny. — Známých textů modliteb se střídavě užívá k modlení před katechesí a po ní.

V osmé třídě (třetí měšťanské). Opakují a prohlubují se z katechismu nejdůležitější pravdy náboženské. Nově o povinnostech stavu, o hříchu, dobrých skutcích, ctnostech a dokonalosti. Počínaje oddílem „Z dějin apoštolských“ asi 40 lekcí z církevních dějin se zvláštním zřetelem na dějiny české. — Učebnice: Katechismus, Biblické dějiny a Církevní dějepis. — Známých textů modliteb se střídavě užívá k modlení před katechesí a po ní.

* * *

PRO ŠKOLU ŠESTITŘÍDNÍ.

V 1. 2. 3. 4. a 5. třídě podle normální osnovy těchto tříd. V třídě šesté (ročník 6. 7. a 8.) turnus tříletý ABC: první rok (1931/2) podle šesté třídy normální; druhý rok (1932/3) podle sedmé třídy normální; třetí rok (1933/4) podle osmé třídy normální. A t. d.

* * *

PRO ŠKOLU PĚTITŘÍDNÍ.

V 1. 2. a 3. třídě podle normální osnovy těchto tříd. — V třídě čtvrté (4. a 5. ročník) turnus dvouletý AB: první rok (1931/2) s učivem čtvrté třídy normální, druhý rok (1932/3) s učivem páté třídy normální. — V třídě páté (6. 7. a 8. ročník) turnus tříletý ABC: první rok (1931/2) s učivem 6. třídy normální, druhý rok (1932/3) s učivem 7. třídy normální a třetí rok (1933/4) s učivem 8. třídy normální. A t. d.

* * *

PRO ŠKOLU ČTYRTŘÍDNÍ.

V první třídě (1. ročník) učivo první třídy normální. — V druhé třídě (2. a 3. ročník) turnus dvouletý AB: první rok (1931/2) s učivem druhé třídy a druhý rok (1932/3) s učivem 3. třídy normální. — V třetí třídě (ročník 4. a 5.) turnus dvouletý AB: první rok (1931/2) s učivem 4. třídy a druhý rok (1932/3) s učivem 5. třídy normální. — Ve čtvrté třídě (6. 7. a 8. ročník) turnus tříletý ABC: první rok 1931/2) s učivem 6. třídy, druhý rok (1932/3) s učivem 7. třídy a třetí rok (1933/4) s učivem 8. třídy normální. A t. d.

* * *

PRO ŠKOLU TROJTŘÍDNÍ.

V první třídě (1. a 2. ročník) turnus dvouletý AB: první rok (1931/2) s učivem 2. třídy a druhý rok (1932/3) s učivem 3. třídy normální a s přípravou k prvnímu přijímání svátostí. — V druhé třídě (3. a 4. ročník) turnus dvouletý AB: první rok (1931/2) s učivem 4. třídy, a druhý rok (1932/3) s učivem 5. třídy normální. — V třetí třídě (5. 6. 7. a 8. ročník) turnus tříletý ABC: první rok (1931/2) s učivem 6. třídy, druhý rok (1932/3) s učivem 7. třídy, a třetí rok (1933/4) s učivem 8. třídy normální. A t. d.

* * *

PRO ŠKOLU DVOUTŘÍDNÍ

(a rozdělenou jednotřídku).

V první třídě (1. 2. a 3. ročník) turnus dvouletý AB: první rok (1931/2) učivo druhé třídy normální, druhý rok (1932/3) učivo třetí třídy normální s přípravou k prvnímu přijímání svátostí. — V druhé třídě (4. 5. 6. 7. a 8. ročník) turnus tříletý ABC: první rok (1931/2): vybrané články biblických dějin Starého a Nového zákona s o u s t a v n ě s přiřazenými větami katechismu. Druhý rok (1932/3) z katechismu první část celou, z druhé pak o milosti, o sv. křtu, biřmování a svátosti oltářní; k tomu několik lekcí z dějin církevních. Třetí rok (1933/4) z katechismu třetí část celou a z druhé o čtyřech posledních svátostech. Atd.

* * *

PRO ŠKOLU JEDNOTŘÍDNÍ.

Turnus čtyřletý ABCD. První rok (1931/2) nejdůležitější pravdy náboženské na podkladě hlavních obrazů dějin zjevení božího v rámci roku církevního s *přípravou k první sv. zpovědi*. — Učebnice: Biblické dějiny a Katolická prvouka.

Druhý rok (1932/3): vybrané stati katechismu z první části, z druhé pak jmenovitě o milosti, o modlitbě a všech svátostech mimo svátost pokání. *Příprava k prvnímu sv. přijímání*. Známé články biblické se opakují, novými se, kde možno a radno, katechismové učivo znázorňuje, vysvětluje neb užívatňuje. — Učebnice: Katechismus a Biblické dějiny.

Třetí rok (1933/4): vybrané články soustavných dějin Starého zákona. Z katechismu nejdůležitější stati třetí hlavní části, z druhé pak o svátosti pokání s *přípravou k první sv. zpovědi*. — Učebnice: Katechismus a Biblické dějiny.

Čtvrtý rok (1934/5): vybrané články biblické k soustavnému životopisu Páně a z dějin apoštolských. Obrazy z dějin církevních. Z katechismu o prvotném hříchu, o Vykupiteli z první části, povinnosti stavu, dobré skutky a evandělické rady z třetí části, z druhé pak o posledním pomazání, sňatku manželském a svátosti oltární s *přípravou k prvním sv. přijímání*. — Učebnice: Biblické dějiny, Katechismus a Církevní dějepis. Atd.

* * *

PRO TŘÍDY MIMOŘÁDNÉ

Třída sloučená. V důsledku Malého školského zákona z 12. července 1922 čís. 226 sb. z. a n. (Acta curiae 1924, p. 38. a 78.) jsou tam pro vyučování náboženství sloučení žáci ze dvou nebo více různých tříd. Jest-li to zařízení na řadu let trvalé, učí se tak, aby ve dvou-respektive tříletém turnu bylo probráno učivo jednotlivých tříd, z nichžto sloučená třída pozůstává. — Je-li sloučení toliko na jeden rok a tudíž zatímní, dlužno učit tak, aby se žákům obou, respektive více tříd v jednu sloučených dostalo, pokud to vzhledem na omezený čas možno, co nejvíce učiva pro dotyčné jednotlivé třídy osnovou předepsaného. — Je na biele dni, že toto „nouzové“ zařízení má pro žáky značné nevýhody a pro katechetu své obtíže, kterým se však dá čelit speciálním podrobným rozvrhem. Ten si upraví katecheta podle daných okolností.

Třída závěrečná je na některých školách zřízena pro ty žáky 6. 7. a 8. ročníku, kteří nejsou schopni postoupit do školy měšťanské. V této třídě se dvouletým turnem probírají soustavně biblické dějiny s příčleněnými větami katechismu. První rok (1931/2) před vánoci vybrané články Starého zákona (z pravěku lidstva, z doby patriarchů a z doby Mojžíšovy); po vánocích vybrané články k životopisu Páně. — Druhý rok

(1932/3) před vánoci vybrané články biblické z doby soudců a králů, v zajetí a pod cizí nadvládou; po vánocích: přehled životopisu Páně a z dějin apoštolů s přídavkem dějin církevních. Atd.

III. PODROBNÉ ROZVRHY.

K čemu podrobný osobní rozvrh? Učebné osnovy stanoví rozsah učebné látky a učebný cíl, kterého dlužno v té aneb oné třídě nebo škole za pravidelných poměrů dosáhnout. Kterak se k dosažení toho cíle metodicky a podrobně zařídit, ponechává se učiteli náboženství samému. Na něm jest, aby si určil, kdy probírat který článek z předepsaného učiva dějinného a kdy kterou otázku z učiva katechismového. Na to je potřeba si učebnou látku každý rok podrobně rozvrhnout. „*Omnia secundum ordinem fiant!*“ (1. Kor. 14, 40.) *Podrobný, pokud možno hodinový, na celý dotýčný školní rok osobně předem vypracovaný, místním a časovým poměrům přizpůsobený rozvrh je nevyhnutelnou podmínkou účinné katechese: chrání před plýtváním učebného času, nabaďá k bedlivé přípravě a uradostňuje práci, protože je v něm kus vlastní osobnosti. „Unus quisque in suo sensu abundet!“ (Řím. 14. 5.)*

Co náleží do podrobného rozvrhu? Mimo podrobné částice učiva z biblických i církevních dějin a z katechismu si tam označí katecheta *dny a doby církevního roku*, aby je měl už předem zavčas na paměti a podle toho se při vyučování zařídil (viz Všeob. pokyny v bodě 3.); za druhé *modlitby k nacvičení* (viz Všeob. pokyny v bodě 6.); za třetí *potřebné poznámky příležitostné* (viz Všeob. pokyny v bodě 10.); a konečně hlavní *výchovné směrnice*. Jestli předním úkolem katechese nikoliv pouze rozumové poučování, nýbrž nábožensko-mravní výchova. K té dlužno každou hodinu cílevědomě a důsledně směřovat. Kdyby se to dělo bez soustavy, toliko příležitostně, jak se kdy právě vyvodí z učebné látky, snadno by se ně-

který moment výchovy opominul anebo nevpravil do srdce dostatečně. „Pluribus intentus, minor est ad singula sensus.“ Jen když se předsevzetí v určitém čase několi-krát po sobě obnoví a pak s kontrolou učitele provádí, ušlapává se v duši dítěte světlá stezička bohumilého návyku neboli ctnosti.

K tomu cíli si ve svém podrobném rozvrhu pro jednotlivá období poznamenám, co zvláště míním důsledně opět a opět vštěpovat, na př. *poslušnost, zbožnost, lásku bliženskou, sebeza-pírání, stydlivost, poctivost*. Nejvýhodněji si tyto směrnice roz-ložím tak, abych je měl v určitém období pro všechny své třídy stejné.

Vzorce podrobných rozvrhů, jež tuto následují, předkládají učivo osnovou stanovené zpravidla ve 64 ročních hodinách. Mimo výjimečné případy bývá ovšem v každé třídě do roka více — průměrně asi 70 — hodin katechese. Je však lépe, rozvrhnouti látku v menší počet učebných jednotek, aby katecheta mohl pohodlně, kde třeba, učivo prohloubit aneb opakovat. Ba mohou býti časové nebo místní okolnosti, pro které se učiva ve vzorci podrobného rozvrhu jeví mnoho; v takovém případě dlužno se okolnostem přizpůsobit a podle místních po-měrů (počet žactva, inteligence třídy, mimořádné prázdné a p.) ledaco vynechat. Ale ať už jsou poměry normální nebo výjimečné, vždy budiž pravidlem: *raději učiva méně, to však důkladně a co nejvíce životně!* Po té stránce jsou vzorce rozvrhů maximální; potřebné minimum látky si katecheta pro svůj osobní rozvrh vybere sám; k tomu si poznamená *modlitby* k nacvičení, *poukazy k církevnímu roku, příležitostné poznámky a výchovné směrnice*.

Značky a zkratky. K = Katechismus katolického nábožen-ství (2. vydání). — BD = Biblické dějiny od V. Kubička. — P. = Katolická prvouka od V. Kubička. — Čl. = článek. — Ot. = otázka. — V = věta pamětná za článkem v Prvouce. — PUV = Prvouka, učivo větné na str. 101 až 110. — (:...:) = k opakování nebo zběžnému probírání. — M = modlívati se

před hodinou katechese a po ní. — Lekce s hvězdičkou* = pohyblivá, zařadí se podle potřeby spíš anebo později. Zvláště to dlužno mít na paměti v prvních třech třídách, kdež se lekce označené hvězdičkou probírají buď před dobou svatopostní aneb až po Svatém Duchu, podle toho, jak dlouhý je masopust.

PRO ŠKOLU OSMITŘÍDNÍ.

(Rozvrhy normální.)

V PRVNÍ TŘÍDĚ.

(K osnově na str. 12.)

Vzhledem k učivu je tu cílem náboženského vedení, podati nejmladším žákům první základy křesťanské nauky. Upíná se na to, co si maličci přinášejí z domu. Bývá toho leckdy poskrovnu. Aby vyučování mohlo býti stejnoměrné, předpokládá se mlčky, že si nepřinesli s sebou nic. Podle toho je *rozsah učiva minimální*. Prima lectio brevis! — *Velepotřebný názor* se zjednává viděním skutečnosti (kříž, kostel, hřbitov), biblickými obrazy a črtáním na tabuli. Bílou nebo barevnou křídou kreslí katecheta buď na tabuli nebo na hrubém černém papíře; črtání na něm má tu výhodu, že může býti připraveno doma a črtů tak zhotovených možno použití několikrát. — Učivo se vpravuje do paměti *pevnými větami*. Velmi k tomu napomáhá *hlasité cvičení ve sboru a pravidelné opakování*: jedno „i m m a n e n t n í“, jímž učitel každou katechesi buduje na podkladě několika hodin předchozích, a druhé *přehledné* vždy po ukončení důležité partie. — Při postupu „f e s t i n a l e n t e!“

Texty modliteb se během roku cvičí a střídají (viz str. 8. n.) a děti se krok za krokem uvádějí do „ducha modlitby“. Mají vědět, *ke komu při modlitbě mluví*, přinesené snad mluvnické a jiné vady si odvykat a se modlívati s patřičným postojem (nohy, ruce, oči), což katecheta vždy z n o v u p ř i p o m e n e a zároveň upozorní, že Bůh modlitbu slyší. Časem možno přidati

k modlitbě *určitý úmysl*. — Nacvičených textů mají děti užívat i k *pobožnosti domácí* ráno a večer, k čemuž je katecheta pravidelně nabádá. Vhodným způsobem se pak přesvědčuje, zdali a jak se doma modlívali.

Co do služeb božích třeba dětí, možno-li jen poněkud, nejprv *obeznámiti s kostelem*, zavést je tam i několikrát, ukázati hlavní předměty a naučit, kde a jak mají stát, klečeti, ruce míti složeny, kam se mají dívat a na koho myslet. Nejlépe se to děje takovou hodinu, kdy děti z kostela mohou jíti zrovna domů. — Výchova stran služeb božích je na prvním stupni *co nejvíc pozitivní*: za příhodného počasí vyzve katecheta děti vždy poslední hodinu přede dnem svátečním, aby přišly, a má je k tomu střídavě rozličnou pohnutkou. Následující hodinu potom se táže, kdo byl skutečně, chválí, kteří se v kostele chovali pěkně, a obdaří je někdy malým obrázkem. Bylo-li počasí nepříznivé, netáže se vůbec. — Hlavní věcí jest, pěstovati v dětech *ochotu ke službám božím*, byť se jich někdy nebo mnohdy nemohly zúčastnit: „Zaradoval jsem se, když mi řečeno bylo: Půjdeme do domu božího.“ (Žalm 121, 1.) Tu *ochotu*, *třebas i bez uskutečnění*, *uznává Bůh*, „cui omne cor patet et omnis voluntas loquitur“.

Ostatní výchov prvního ročníku se doporučuje v tento způsob: co nejčastěji, zprvu snad počátkem každé hodiny, oživuje katecheta v dětech *viru v Boha všudypřítomného* a vševědoucího: „Pán Bůh je tu přítomen, dívá se na vás, má radost, když někdo pěkně sedí, pozorně poslouchá, hlásí se k odpovědi...“ — *Příležitostně* chválí nebo zas jednotlivce upozorňuje na chyby a probouzí po té stránce svědomí: „To se nesmí, to je hřích!“ — Častěji užívá při vyučování „*malého Desatera*“ asi v této podobě: „D o n e b e s e d o s t a n e, kdo se modlíval, chodí do kostela, poslouchá rodičů, chová se stydlivě, nenadává, nelže, nekrade.“ „P á n B ů h m á r á d t o h o, kdo...“ „S v a t ý j e, kdo...“ „H ř í c h m á, kdo...“ „D o p e k l a p ř i j d e, kdo...“ — V určitém období, jež si stanoví podle místních potřeb, má na zřeteli jedno cvičení mravní jako *výchovnou směrnici*.

M. Znamení kříže. Otče náš. Anděle boží. Zdrávas.

1. Jména dětí. „Budu vás učit o Pánu Bohu.“ „Otče náš.“
2. Kde je Pán Bůh. Co vidí, co slyší, co ví. — V. 1. 2.
3. Bůh je ve třech osobách. Jak se jmenují. — Čl. 2. v. 3. a 4.
4. Znamení kříže. — V. 5.
5. Modli se a pracuj! — Čl. 4. odst. 1. 2. a 4.
6. Kostel, dům boží. — Čl. 6. odst. 1.
7. Bůh učinil nebe i zemi. Je všemohoucí. — Čl. 10. v. 15. 16.

Začítí s dětmi prvního ročníku zrovna o stvoření světa, dalo by mnoho práce, jelikož jim namnoze chybějí příslušné pojmy. Ty jim dlužno nejprve vpravit *názorným vyučováním*. Asi takto: Rádi bychom se dostali do nebe: to n e b e učinil Bůh. — Co vidíme venku nad sebou, jmenuje se také nebe, jinak říkáme o b - l o h a. Obloha je barvy modré. Oblohu učinil Bůh. — Ve dne svítí na obloze slunce, v noci měsíc a hvězdy. S l u n c e, m ě - s í c a h v ě z d y učinil Bůh. — Náš dům stojí na zemi. Celou z e m i učinil Bůh. — Po zemi teče voda. Voda je ve studni, v potoku, v řece. Nejvíce vody je v m o ř i. — Na zemi rostou stromy, květiny, trávy. To jsou rostliny. R o s t l i n y učinil Bůh. — Na zemi žijí z v í ř a t a atd. — Zvíře neumí mluvit ani se modlit; to mohu já, protože jsem člověk. L i d i učinil Bůh. — Všecko učinil z ničeho: stvořil.

8. Bůh stvořil anděly. — Čl. 11.
9. Svatí andělé v nebi. Anděl strážný.
10. „Jsem člověk.“ Z čeho se skládá člověk. — V. 19.
11. První lidé v ráji. — Čl. 12. v. 20.
12. První lidé neposlechli Pána Boha. — Čl. 13.
13. Co ztratili první lidé hříchem prvotným. — V. 22.
14. Co dědí každý člověk po Adamovi. — Čl. 14. v. 24. a 25. Hřbitov.
15. Pán Bůh slíbil Vykupitele. — Čl. 15. v. 26. a 27.

16. Vykupitelem uvolil se býti jednorozený Syn boží. — Čl. 28. odst. 1.
17. Co zvěstoval anděl Gabriel Panně Marii. — Čl. 28. odst. 2. 3. a 4.
18. Panna Maria navštívila Alžbětu. — Čl. 29.
19. A d v e n t. „Zdrávas, Maria.“ — Čl. 31. odst. 2.
20. Narodil se Kristus Pán. — Čl. 30. odst. 1.
21. Co zvěstoval anděl pastýřům betlemským. — Čl. 30. odst. 2. a 3.
22. Mudrci od východu. — Čl. 32.
23. Jak Simeon uviděl Spasitele. — Čl. 33.
24. Král Herodes a dítě Ježíš. — Čl. 34.
25. Mládeneček Ježíš mezi učiteli. — Čl. 35. v. 36.
26. Vánoční vzpomínky. — Čl. 31. odst. 3. 4. a 5.

Od vánoc do Veliké noci.

M. Otče náš. Zdrávas. Anděle boží. Věřím. Sláva Otci.

27. Přehled skrytého života Páně: Panna Maria ho z Ducha svatého počala, navštívila s ním Alžbětu, v Betlemě ho porodila, v chrámě obětovala a v chrámě našla.
28. Pán Ježíš v Nazaretě vzorem dětí: modlíval se, chodíval na služby boží, poslouchal rodičů. V Nazaretě žil do třiceti let.
29. Pán Ježíš u Jana Křtitele. — Čl. 36. odst. 2. a 3.
30. Proměnil vodu ve víno. — Čl. 38.
31. Vzkřísil mrtvého mládence. — Čl. 40.
32. Co řekl o dětech. — Čl. 45.
33. Učil veřejně tři leta. — Čl. 51. odst. 1. a 2.
- *34. Bůh stvořil nebe i zemi. *Je všemohoucí.* — PUV 16. 17.
- *35. Sostatním světem stvořil anděly. *Rád bych k Bohu do nebe.* — PUV 18. 20. 21. 22. 24.
- *36. Stvořil první lidi: je *dobrotivý*. — PUV 25-29.
- *37. Potrestal první lidi za hříchy: je *spravedlivý*. — PUV 31-33. 35. 36.
- *38. Slíbil Vykupitele: je *milosrdný*. — PUV 37. a 38.
- *39. Pán Ježíš naučil nás modlitbě „Otčenáš“. Vysvět-

lení některých slov s podkladem prvních dějin biblických: Proč říkáme Pánu Bohu „Otče náš“. — Na nebesích = v nebi. — V nebi je boží království: je tam krásně a blaze. — Co je chléb vezdejší. — Viny jsou hříchy. — Nejhorší zlo je peklo.

40. Popelční středa. — Čl. 37. odst. 2.
41. Pán Ježíš jel slavně do Jerusalema. — Čl. 52.
42. Slavil poslední večeři. — Čl. 53.
43. Odešel na horu Olivovou se modlit a trpět. — Čl. 54. PUV 85.
44. Co trpěl v domě nejvyššího kněze. — Čl. 55. PUV 86.
45. Co trpěl u Pontského Piláta. — Čl. 56. PUV 87.
46. Křížová cesta Pána Ježíše. — Čl. 57.
47. Co trpěl Pán Ježíš na Kalvarii. — Čl. 58. PUV 88.
48. Kdo pochoval tělo Pána Ježíše. — Čl. 59. PUV 90.
49. Ježíš Kristus vstal z mrtvých. — Čl. 62.
50. Svatý týden. — Čl. 61.

Po Veliké noci.

M. Otče náš. Zdravas. Věřím. Sláva Otci. Anděle boží.

51. Kristus Pán se zjevil dvěma učedníkům. — Čl. 63.
52. Zjevil se apoštolům. — Čl. 64.
53. Vstoupil na nebesa. — Čl. 66. v. 47.
54. Seslal Ducha svatého. — Čl. 67.
55. Zač děkujeme Bohu trojjedinému. — V. 6. 7. 48.
56. Svatý křest, pro nebe potřebný. — Čl. 71.
57. „Jsem katolický křesťan.“ Všichni katoličtí křesťané se jmenují dohromady svatá církev obecná neboli katolická. — Čl. 69.
58. Panna Maria, Královna nebeská. — Čl. 68.
59. Sv. Cyril a Metoděj. — Čl. 70. odst. 1.
60. Sv. Václav. — Čl. 70. odst. 4.
61. Jak umírá katolický křesťan. — Čl. 72. v. 56. a 57.
62. Očistec. Nebe. Modlitba „nebeklíč“. — V. 59. 61.
63. O pekle. Místo „nemodlenců“. — V. 63.
64. O soudném dni. „Věřím v Boha.“ — Čl. 76. v. 64.

* * *

V DRUHÉ TŘÍDĚ. (K osnově na str. 12.)

Náboženské učivo první třídy se tu prohlubuje tím, že se dosavadní opakuje, nového něco přidává, všechno pevněji upamětní a poznov uživotní. Vyučování se opírá stále o názor, jenž se oživuje ukazováním skutečnosti, črtáním na tabuli a biblickými obrazy. — *Pevné věty poučné* se vpravují do paměti ve škole opakováním od jednotlivců a cvičením ve sboru. Cvičení se usnadní, napíše-li katecheta nejdůležitější jednu nebo dvě věty na tabuli. — *Postupuje se zvolna*. Oč se při pozvolném postupu probere méně, vynahradí se s menší námahou a s větším užitkem, až se dětem v hlavě více rozední. — S počátku roku zjednají si děti „*Katolickou prvouku*“, třeba ne k učení, ale aby se s ní pomalu seznamovaly a jí užívaly jako pomocné četby. Možno-li, opakují doma s dětmi učivo ve škole nacvičené rodiče anebo starší sourozenci.

Příběhy o Josefovi Egyptském zaujímají v osnově oproti dřívějšímu místo jen podřadné. Podle mínění osvědčených metodiků jsou tyto děje v přípravě na Vykupitele jen jakoby epizodou, kdežto katechese má na prvním stupni kreslit nejprve hlavní obrysy díla vykupitelského. S toho stanoviska působí katechetické předvádění epizody Josefovy spíše rušivě, protože pak podstatné základní rysy sv. dějin nemohou patřičně vyniknout. To, oč v té epizodě vlastně jde, jak totiž úmysly boží směrem k vykoupení pokročily, a jak patriarcha Josef je předobrazem Kristovým, nedá se u dětí prvního stupně ještě zužitkovat. Lze odtud pro ně vyvodit jen několik mravních pouček, jež se dají umístit při mnoha jiných příležitostech. Příběhy samé možno, kde se pohodlně dá, probírat i ve zbylých snadhodinách na konci školního roku.

Texty modliteb, nacvičené během prvního ročníku, se v druhé třídě opakují a další nové k nim přidávají. Je samozřejmo, že se s počátku a ke konci hodiny brává vždy toliko po jedné modlitbě. Jen Otčenáš a Zdravas patří dohromady, „Sláva Otci“ se k modlitbě přidává. — Je dobře, modlívati se *nikoli po každé společně*, nýbrž občas nechat se modliti nahlas jediného

žáka, jehož ostatní potichu sledují. — K oživení pozornosti přispívá, když se dětem udá *intence modlitby*: ke komu, za koho, oč prosit, zač děkovat. — Soustavně třeba sledovat u dětí *pobožnost ranní a večerní*, k ní povzbuzovat motivy stále novými, a vhodným způsobem — zejména poukazem na Boha vševědoucího a soukromě důvěrným rozhovorem u jednotlivců — se přesvědčovat, zdali a kterak se doma konává.

Služby boží má učitel náboženství každý týden školního roku na zřeteli: vždy znovu povzbuzuje k účasti a kontroluje návštěvu, obojí „in omni patientia“. Vynechání služeb božích nelze tu, leda snad výjimkou, počítati za hřích, *nejméně pak za hřích smrtelný*. Děti toho věku, neprijdou-li, obyčejně nemohou, což je dostatečnou omluvou. Ostatně jsou „pod mocí“ rodičů. Jde ponejvíc jen o to, aby se i u takových dětí budila a živila chuť a dobrá vůle. „Ut desint vires, tamen est laudanda voluntas.“ To je půda, která může později vydat „úrodu svou“.

Mravní výchov se důsledně hodinu za hodinou provádí tak, aby děti podle toho, čemu se učí, také žily jako „činitelé zákona“ (Řím. 2, 13). Budiž co nejvíce individuální, příležitostný, názornými příklady podpíraný. Desatero se na svých místech vysvětluje pozitivně: „To ukládá Pán Bůh tímto přikázáním.“ Vědomí, že Bůh všudypřítomný všechno vidí a přivede na soud, se v různých obměnách téměř co hodinu oživuje.

Do vánoc.

M. Otče náš. Zdrávas. Odpočinutí věčné. Kostelní modlitby ze článku 6. Anděle boží. Anděl Páně s přidaným „Oroduj za nás, svatá boží Rodičko“.

1. Věřím v Boha. — Čl. 1. v. 1. a 2.
2. Bůh je trojjediný. — Čl. 2. v. 3-7.
3. K čemu jsem na světě. — Čl. 3. v. 8.
4. Modli se a pracuj! — Čl. 4. v. 9.
5. Neděle, den Páně. — Čl. 5. v. 11.
6. Kostel, dům boží. — Čl. 6. v. 11.
7. Jak se chová zdvořilý. — Čl. 9.

8. Bůh stvořil nebe i zemi. — Čl. 10. v. 14-16.
9. O andělech. — Čl. 11. PUV 18-22. 24.
10. První lidé v ráji. — Čl. 12. PUV 25-30.
11. První lidé neposlechli Pána Boha. — Čl. 13. PUV 31-33.
12. Co jsme zdělili po Adamovi. — Čl. 14. PUV 35.
13. Bůh slíbil Vykupitele. — Čl. 15. PUV 36. 37.
14. Kain zabil Abela — Čl. 16. PUV 39.
15. Bůh uvedl na zem potopu. — Čl. 17. PUV 43-45.
* P a m á t k a d u š i č e k.
16. Abraham obětoval Izáka. — Čl. 18. 19. PUV 46.
17. Advent: Přijde Vykupitel. — Čl. 27. PUV 47.
18. Anděl Páně zvěstoval Vykupitele. — Čl. 28. PUV 49. 50.
19. Panna Maria navštívila Alžbětu. — Čl. 29. PUV 51.
20. Narodil se Kristus Pán. — Čl. 30. PUV 52. 53.
21. Kdo jest Ježíš Kristus. — PUV 54. 55.
22. Mudrci od východu. — Čl. 32. PUV 56.
23. Jak Simeon uviděl Spasitele. — Čl. 33. PUV 57.
24. Král Herodes a dítě Ježíš. — Čl. 34. PUV 58.
25. Mládeneček Ježíš mezi učiteli. — Čl. 35. PUV 59-61.
26. Vánoční vzpomínky. — Čl. 31.

Od vánoc do Veliké noci.

M. Anděle boží. Anděl Páně. Věřím v Boha. Desatero. Modlitby kostelní ze čl. 6. Sláva Otci.

27. Pán Ježíš, vzor dětí vůči rodičům. — Čl. 78.
28. Miluj bližního svého! — Čl. 80.
29. Pán Ježíš u Jana Křtitele. — Čl. 36. PUV 62-65.
30. Kterak učil Pán Ježíš. — Čl. 51. PUV 66-68.
- *31. Proměnil vodu ve víno. — Čl. 38.
- *32. O setníkovi v Kafarnaum. — Čl. 39.
- *33. Utišil bouři na moři. — Čl. 42.
- *34. Vzkřísil dceru Jairovu. — Čl. 43.
- *35. Rozmnožil chleby. — Čl. 44.
36. Zázraky Páně přehledně.
37. Pán Ježíš, přítel dětí. — Čl. 45.

- *38. O milosrdném Samaritánu. — Čl. 46. v. 37.
- 39. Otčenáš, modlitba Páně. — Čl. 47. PUV 73.
- *40. O rouchu svatebním. — Čl. 49. PUV 76.
- 41. * Popelční středa. Pán Ježíš jel slavně do Jerusalema. — Čl. 52.
- 42. Poslední večeře Páně. Proměňování mešní. — Čl. 53. PUV 81. 82.
- 43. Na hoře Olivové. — Čl. 54. PUV 83-85.
- 44. V domě nejvyššího kněze. — Čl. 55. PUV 86.
- 45. U Pontského Piláta. — Čl. 56. PUV 87.
- 46. Na křížové cestě. — Čl. 57.
- 47. Pán Ježíš umřel za nás na kříži. — Čl. 58. PUV 88.
- 48. Pohřeb Pána Ježíše. — Čl. 59. v. 42.
- 49. Ježíš Kristus vstal z mrtvých. — Čl. 62. v. 43.
- 50. Svatý týden. — Čl. 61.

Po Veliké noci.

M. Věřím v Boha. Tři božské ctnosti ze čl. 33. Desatero. Kostelní modlitby ze čl. 6. Sláva Otci.

- 51. Kristus Pán se zjevil dvěma učedníkům. — Čl. 63.
- 52. Apoštolé dostali moc, odpouštětí hříchů. — Čl. 64. v. 44. 45.
- 53. Apoštolé místo Krista Pána. — Čl. 65. v. 46.
- 54. Ježíš Kristus vstoupil na nebesa. — Čl. 66. v. 47.
- 55. Seslal Ducha svatého. — Čl. 67. v. 48. 50.
- 56. Panna Maria, Královna nebeská. — Čl. 68.
- 57. Svatá církev obecná. — Čl. 69. v. 51.
- 58. Z dějin církve v naší vlasti. — Čl. 70.
- 59. Svatý křest, pro nebe potřebný. — Čl. 71. v. 54. 55.
- 60. Jak umírá katolický křesťan. — Čl. 72. v. 56. 57.
- 61. Očistec, žalář boží. — Čl. 73. v. 59.
- 62. O věčné blaženosti v nebi. — Čl. 74. v. 61.
- 63. O věčném trápení v pekle. — Čl. 75. v. 63.
- 64. O soudném dni. „Věřím v Boha.“ — Čl. 76. v. 64.

* * *

V TŘETÍ TŘÍDĚ. (K osnově na str. 12.)

Učební látka se podává dětem po třetí tatáž, a to i nyní zase v rozsahu přiměřeně širším, aby přešla dokonale v duševní majetek i slabších dětí. Kdežto Kristus v prvním roce jakožka ještě potmě fukal na okno dětské duše, jeví se předměty víry během druhého roku jakoby v šerém soumraku přededne, až konečně v roku třetím začnou prosvítati první jasné paprsky, „ut cognoscant te, solum Deum verum, et quem misisti, Jesum Christum“. (Jan 17, 3.)

Žáci mají učebnici před sebou, ale hlavní věci zůstává vyučování ústní. Žádná kniha, ani nejdokonalejší, nenahradí živého slova. Teprve když se látka ústně s podkladem názoru přednese, vysvětlí a praktickým naučením uživotní, může posloužit učebnice. Knihou se napomáhá paměti. Z učiva katechismového, jak je seřaděno v „Katolické prvouce“ (PUV str. 101—110) zbývá pro žáky třetí třídy pouze několik vět, jež se snadno vpraví do hlavy.

*Články biblické probírají se valnou většinou tak, že jen podstatný obsah a některé úryvky z nich — zejména věty tištěné kursivou — se memorují. Na dějové kostře vtisknuté do paměti utkví sám sebou ostatní obal podle psychologického zákona o sdružení představ. Pouze několik málo článků jest určeno k doslovnému naučení, a to jen od lepších žáků. Jelikož však ani ti ještě nebývají schopni, učiti se doma samostatně, doporučuje se důtklivě, aby hlavní práce s upamětněním se vykonala ve škole. — Dobré služby koná ještě i v této třídě *tabule*, na niž katecheta kreslí črty k znázornění a píše slova nebo věty k naučení.*

První zpověď a sv. přijímání je předním úkolem náboženského vedení pro tuto třídu. Příprava k oběma svátostem je bližší a vzdálená. Bližší je rozložena v podrobném rozvrhu doby svatopostní (k sv. zpovědi) a po Veliké noci (k sv. přijímání).

*Vzdálená příprava se děje od počátku roku. Katecheta má svátostný úkol stále na zřeteli, používá každé příležitosti, aby v dětech budil *touhu po zpovědním očištění a po spojení se**

svátostným Kristem. „Blíží se sv. zpověď, Bůh vám chce odpustit — Pán Ježíš na vás ve svátosti oltářní čeká, půjdete po prvé k sv. přijímání,“ tak v různých obměnách dotýká se učitel citových strun dětské duše, aby po každé z nich vyzněl tón: „Půjdu rád, těším se.“ Slovo „duchovní přijímání“ netřeba ani vyslovit, a děti při návštěvě svatostánku snadno konají, co se jím vyjadřuje. Tak „budiž eucharistický Spasitel takoruka sluncem, které dítkám nikdy nesmí při vyučování zapadat, nýbrž má nebeským ohněm svým neustále prohřívati všecko náboženské cvičení“. (Acta curiae 1913 p. 96.)

Současně osvětluje katecheta stručnými poukazy při probírání článků biblických *tu neb onu složku svátostného učiva*. Postřehy: mám hříchy na sobě, zasloužil jsem trestů božích, ve sv. zpovědi bude mi odpuštěno, nejpotřebnější k odpuštění je lítost; Kristus přítomný ve Svátosti sídlí na oltáři, protože nás má rád, jsme povinni k němu chodívat, jemu se klaněti, jen s čistým srdcem ho smíme přijímat — mělo by dítě mít živé v sobě už delší dobu, dříve už, než se to učivo probírá soustavně.

Konečně náleží ke vzdálené přípravě, pravidelným cvičením *usnadnit obtíže*, na které naráží první zpověď co do *zpytování svědomí, vzbuzení lítosti a zpovědní formule*. — Tyto tři věci: budití touhu, osvětlovati příležitostně složky svátostného učiva a předem usnadnit obtíže, má vykonati příprava vzdálená. Tím postupem jsou děti za delší část roku do té míry uschopněny, že příprava bližší vyžaduje pak doby poměrně nedlouhé a nepůsobí zvláštních nesnází.

Z modliteb se znovu vysvětlí podrobně „Otčenáš“ a z většího dílu i „Zdravas“. K textům dosud naučeným se postupně nacvičí vzbuzení lítosti; zpovědní formule úvodní a závěrečná; když se přijde do kostela a než se odejde (ze čl. 6.) a modlitby mešní. Žáci je mají umět říkati nejenom společně, nýbrž i jednotlivě. — Stran *modlitby k pozdvihování*: svátostné způsoby se pozdvihují, aby je věřící viděli a tím svou víru oživilí. (Viz Kat. ot. 106.) To je možno, když se děti nacvičí, aby s rukama složenými se dívaly na sv. hostii a na kalich a při tom se modlily: „Pozdraveno budiž...“ Teprve když sv. způsoby jsou zase dole na oltáři, tedy při slovech: „Ježíši,

tobě žiji," resp. „Ježíši, smiluj se nade mnou“, skloní děti hlavy a bijí se v prsa. Žehnati se při modlitbě k pozdvihování netřeba vůbec. Podle výslovného rozhodnutí z Říma se má tato modlitba říkati v kostele p o t i c h u. — Konečně je potřeba seznámiti žáky s *knihou modlitebni*, aby ji měli, do kostela s sebou brávali a uměli si tam najít píseň anebo vhodné modlitby.

Do vánoc.

M. Otčenáš. Zdrávas. Odpočinutí věčné. Modlitby mešní ze čl. 8. Modlitba lítosti ze čl. 83. Desatero.

1. Věřím v Boha. — Čl. 1. v. 1. a 2.
2. Bůh je trojjediný. — Čl. 2. v. 3-7.
3. K čemu jsem na světě. — Čl. 3. v. 8.
4. Modli se a pracuj! — Čl. 4. v. 9.
5. Neděle, den Páně. Kostel, dům boží. — Čl. (5.) 6. v. 10-12.
6. Jak se chová zdvořilý. — Čl. 9.
7. Bůh stvořil nebe i zemi. — Čl. 10. v. 14-16.
8. O andělech. — Čl. 11. v. 17. 18.
9. První lidé v ráji. — Čl. 12. v. 19-21.
10. Prvotný hřích. Modlitba lítosti ze čl. 83. — Čl. 13. 14. v. 22. 23.
11. Bůh slíbil Vykupitele. — Čl. 15. v. 24-27.
12. Kain zabil Abela. — Čl. 16. v. 28-30.
13. Bůh uvedl na zem potopu. — Čl. 17. v. 31. 32.
14. Abraham obětoval Izáka. — Čl. 18. (19.)
- ✓ 15. *Všech svatých. Bůh zachránil Mojžíše od smrti. — Čl. 21.
16. Bůh povolal Mojžíše. — Čl. 22.
17. Kterak vyšli Izraelští z Egypta. — Čl. 23. 24.
18. Bůh živil Izraelské na poušti. — Čl. 25.
19. Bůh oznámil desatero přikázání. — Čl. 26.

Vysvětlení Desatera se provádí nejúčinněji v e s p o j e n í s e z p y t o v á n í m s v ě d o m í, a t o p o z n e n á h l u, p ř i k á z a n í z a p ř i k á z á n í m, asi takto: Ke konci hodiny vysvětlí katecheta dětem stručně nejprv obsah prvního přikázání boží-

ho. Nato se pomodlí s dětmi společně Desatero. Poté se táže v modlicím postoji podle zrcadla ve čl. 82.: „Modlíváš se denní modlitby? — Modlíváš se pobožně?“ Obojí otázka s krátkou pomlčkou. Hned potom následuje společná modlitba lítosti. Tak první a druhou hodinu. Budoucí týden se přidá po stručném, elementárním vysvětlení druhého přikázání božího další otázka zpovědního zrcadla. A tak týden za týdnem, až je zpytování celé. To se pak koná dvakrát týdně, aby se otázky častým opakováním vtiskly dětem do paměti. Tím se odvalí nejtěžší balvan před sv. zpovědí.

20. *A d v e n t: přijde Vykupitel. — Čl. 27. v. 33.

21. Anděl Páně zvěstoval Vykupitele. — Čl. 28.

22. Panna Maria navštívila Alžbětu. — Čl. 29.

23. Narodil se Kristus Pán. — Čl. 30. v. 34. 35.

24. Mudrci a Simeon. — Čl. (32.) 33.

25. Pán Ježíš v Egyptě, v Jerusalemě a v Nazaretě. — Čl. (34.) 35. v. 36.

26. Vánoční vzpomínky. — Čl. 31.

Od vánoc do Veliké noci.

M. K Duchu svatému (ze čl. 85.). Tři božské ctnosti (ze čl. 33.). Desatero se zpytováním svědomí a modlitbou lítosti. Formule zpovědní (ze čl. 85.).

Formule zpovědní se snadno a dobře upamětní, když se ji katecheta s dětmi modlivá s *počátku hodiny* po delší dobu. Úvodní formuli dá poříkati chlapcům zvlášť a děvčatům zvlášť, poté dodá: „Nyní poviš své hříchy; na konci řekneš: „To jsou mé hříchy. Srdečně jich lituji. . . že se opravdu polepším.“ — To se modlí děti společně, aniž ovšem ukončí křížem. Místo toho řekne katecheta: „Nyní budeš poslouchat, co ti řekne zpovědník, potom se při rozhřešení požehnáš.“ — Celé cvičení se vyjímá zdánlivě jako složité, skutečně však je *zcela jednoduché a snadné*. Pro první zpověď se jím odvalí s cesty veliký kámen.

27. Kterak učil Pán Ježíš. — Čl. 51.

*28. Rozmnožil chleby. — Čl. 44.

- *29. Přítel dětí. — Čl. 45.
- *30. O milosrdném Samaritánu. — Čl. 46. v. 37.
- *31. Modlitba Páně. Čl. 47.
- *32. O bohatci a Lazarovi. — Čl. 48.
- 33. O rouchu svatebním. — Čl. 49. v. 38. 39.
- 34. O marnotratném synu. — Čl. 50. v. 40.
- *35. Sv. křest, pro nebe potřebný. — Čl. 71.
- 36. Pán můj a Bůh můj. — Čl. 77.
- 37. Čím jsou mi moji rodiče. — Čl. 78. v. 65.
- 38. Jak se chová stydlivý. — Čl. 79.
- 39. Miluj bližního svého! — Čl. 80.
- *40. Doba svatopostní. Pojdme za Ním! — Čl. 37.
- 41. Vstanu a půjdu k Otci svému. — Čl. 81.
- 42. Pán Ježíš odpustil hříchy Marii Magdaleně. — Čl. 41.
- 43. Smiluj se nade mnou, Bože! — Čl. 83. v. 66. 67.
- 44. Vyzpovídám se upřímně a úplně. — Čl. 84. v. 68.
- 45. Kterak se vykonává zpověď. — Čl. 85. v. 69-71.
- 46. Slavný vjezd Páně a poslední večeře. — Čl. 52. 53.
- 47. Přehled umučení Páně. — PUV 83-90.
- 48. Ejhle, Beránek boží! — Čl. 58-60.
- 49. Ježíš Kristus vstal z mrtvých. — Čl. 62.
- 50. Svatý týden. — Čl. 61.

Po Veliké noci.

M. Kostelní modlitby z čl. 6. Mešní modlitby z čl. 8. Desatero se zpytováním svědomí (čl. 82.) a modlitbou lítosti (čl. 83.). Formule zpovědní z čl. 85.

- 51. Kristus se po svém vzkříšení zjevil. — Čl. (63.) 64. v. 44. 45.
- 52. Kterak se koná svátost oltářní. — Čl. 86. v. 72.
- 53. O mši svaté. — Čl. 7. v. 13.
- 54. Ve svátosti oltářní je přítomen Ježíš Kristus. — Čl. 87. v. 73.
- 55. Pán mě volá k svému stolu. — Čl. 88. v. 74. 75.
- 56. Jaký mám přistoupit ke stolu Páně. — Čl. 89. v. 76.

První počín k častějšímu přijímání. Po slavnosti sv. přijímání bývá nejvhodnější čas, dostati mnohé z prvokomunikantů ke stolu Páně v následující dny po druhé a po třetí. **R a d n o j e k o u t i ž e l e z o, d o k u d j e ž h a v é.** A potom aspoň několik malých horlivců každou neděli, ve větší pak svátky dvakrát, třikrát po sobě. Příklad malých vábí žáky starší. To všechno se stálým vlídným pobízením dobrovolně a s dobrým úmyslem. Nesejde v takových počátcích na tom, kolik je jich, ale aby to bylo byť jen malé stádečko věrných služebníků Páně. Však se počet časem zvětší a zvyk potrvá. **J e n z a č í t, a p r á v ě u n e j m l a d š í c h !** A chrániti se prostředků nevhodných (mravní nátlak, projevy nelibosti nebo zvláštní záliby). Spíše doporučovat svaté přijímání v určité dny památné (veliký svátek, den jmenin anebo narozenin) anebo za mimořádných okolností (něco tíží, důležitý počín před sebou, veliká radost) anebo konečně na určitý úmysl. *Sv. přijímání aspoň jednou za měsíc mělo by se pokládati za cíl všeobecně dosažitelný.*

57. Ježíš Kristus vstoupil na nebesa. — Čl. (65.) 66. v. 47.

58. Seslal Ducha svatého. — Čl. 67. v. 48-50.

59. Panna Maria, Královna nebeská. — Čl. 68.

60. Svatá církev obecná. — Čl. 69. v. 51-53.

61. Jak umírá katolický křesťan. — Čl. 72. v. 56. 57.

62. Hřbitov. Očistec, žalář boží. — Čl. 73. v. 58. 59.

63. Nebe. Peklo. — Čl. 74. 75. v. 60-63.

64. O soudném dni. „Věřím v Boha.“ — Čl. 76. v. 64.

* * *

VE ČTVRTÉ TŘÍDĚ.

(*K osnově na str. 13.*)

Náboženské učivo. Děti ve věku devíti, deseti let nejsou ještě dosti zralé pro čirý, přesně soustavný katechismus. Lépe se vyhoví jejich mentalitě historickým vyprávěním. Jako je vůbec didakticky radno, vyvozovati poučky katechismové z článků biblických, tak je na tomto stupni zároveň velmi žádoucí, podávat *biblické příběhy v pořadí chronologickém*. Dosud poznali

žáci dějiny zjevení božího soustavně toliko v prvních fundamen-
tálních obrysech. Tyto obrysy je záhodno biblickou historií opět
s o u s t a v n ě zesílit, aby dějinný základ náboženské budovy byl
pro život co nejpevnější. Je toho tím více potřeba, čím méně
lze soustavně, v časovém pořadí učit biblickým dějinám v po-
sledním třiletí školní docházky, kdež nutně přejímá vedení sou-
stavný katechismus. Co děti před tím dovedou z katechismu
strávit a zažít, se organicky přičlení náležitě prohloubené ke
člámkům biblickým. Jelikož jsou to poučky celkem už známé,
s t a ě í j a k o u ě b n i c e k n í h a B i b l i c k ý c h d ě j i n .
Čeho místy třeba z katechismu, vstřípí se do paměti bez knihy.

Ke svátostem se připravují žáci počínaje čtvrtou třídou tři-
kráte do roka, a to v ten způsob, že se při tom svátostné učivo
třetího ročníku přiměřeně rozšíří a zdůkladní. Zvláštní zřetel
dlužno tu po každé bráti na *zpytování svědomí*. S rostoucím vě-
kem dětí rozšiřuje se též mravní obzor jejich. Úměrně k tomu
má růst i svědomí, co zákon boží přikazuje a zakazuje. — S ta-
kovým měřítkem z p y t u j e k a t e c h e t a s d ě t m i s v ě d o -
m í , n e j l é p e k a ž d ý t ý d e n j e d n o u , a t o s p o č á t k u h o -
diny v modlicím postoji (Desatero, otázky katechetovy s pod-
kladem *rozšířeného* zrcadla Katolické prvouky ve čl. 82., vzbuzení lítosti). Tak se poznenáhlu mravní obzor malých věřících
ujasňuje a děti se snadno naučí, řádně zpytovat bez jiných po-
můcek před sv. zpovědí. V druhé polovici roku nebude —
aspoň jednotlivcům — těžko, svědomí zpytovat i doma při ve-
černí modlitbě.

Výchov k modlitbě je radno v této a následující třídě mimo
nacvičené už texty, které se před katechesí a po ní jednotlivě
střídají, provádět intensivně zejména po trojí stránce. Za jedno
povlovným uváděním do *modlitby růžencové*. S podkladem vlo-
žek trojího růžence se na ten účel opakuje životopis Páně. De-
sátkem s dotyčnou vložkou v znění katechismu (čl. 70.) se pak
hodina zakončí. — Za druhé je potřebí, uzřetelniti žákům *hlavní*
části mešní, aby je uměli v kostele náležitě sledovat. Mimo
soustavné poučení se k tomu hodí nejlépe konec hodiny před
nedělí. Katecheta používá té chvíle pravidelně, aby děti po-
vzbudil ke službám božím. Upozorní-li při tom na některou

z hlavních částí mešních, bude to povzbuzením i poučením; a toho se má vzhledem na životní důležitost sv. oběti dostávat dětem, byť po krůpějích, co nejčastěji. Že se mají na ten účel opět víc obeznámiti s kancionálkem, patří k věci. — Za třetí dlužno vždy novými pohnutkami pěstovati zvyk *ranní a večerní modlitby* se složkami, jak je uvádí katechismus ve čl. 69.

Do vánoc.

M. Otče náš. Zdrávas. Desatero se zpytováním svědomí a vzbuzením lítosti. Modlitby kostelní (P. čl. 6.). Desátky radostného růžence.

1. K čemu jsem na světě. O nebi. — PUV 8. 112-114.
2. První lidé. — BD čl. 2. 3. PUV 26. 29. 30. 33.
- *3. Příprava k sv. zpovědi.
- *4. Příprava k sv. přijímání.
5. Bůh slíbil Vykupitele. — PUV 35-38.
6. Potomci Adamovi. — BD čl. (4. 5.) 6.
7. Učení o hříchu. Peklo. — PUV 34. 40-45. 115. 116.
8. Bůh hostem u Abrahama. Hlavní přikázání Páně. — BD čl. 9 (11). K. ot. 154.
9. Synové Izákovi. Jakub v cizině. — BD čl. 13. 14. PUV 1. 2.
10. Josef Egypťský. Hlavní hříchy (výčet). — BD čl. 15. 16. K. ot. 227.
11. Jak byl Josef povýšen. — BD čl. 17. 18. 21.
12. Mojžíš. První Veliká noc. Bůh je věčný. — BD čl. (23. 24.) 26. PUV 15.
13. Izraelští na poušti. Bůh je všemohoucí. — BD čl. 27. 28. PUV 17.
14. Bůh oznámil desatero přikázání. Zlaté tele. — BD čl. (29.) 30.
- *15. Vše ch s vat ý ch. Pa má tka du ši č ek. O čis-
tec. — PUV 110. 111.
16. Izraelští zbudovali stánek boží. Náš kostel. — BD
čl. 31. 32. (P. čl. 6.)
17. Kterak Izraelští obětovali. V čem záleží kněžská
moc. — BD čl. 34. K. ot. 135.

18. Proč byli Izraelští na poušti 40 let. — BD čl. 35.
19. Z posledních let na poušti. Hříchy proti poctě boží. — BD čl. 37. K. ot. 168.
20. Izraelští vešli do země zaslíbené. — BD čl. 38.
21. A d v e n t. Co předpověděli proroci o Vykupiteli. — BD čl. 62.
22. První a druhá vložka radostného růžence. — BD čl. (64-66.) K. str. 96.
23. „Kterého jsi, Panno, v Betlemě porodila“. — BD čl. 68. 69. PUV 54. 55.
24. Čtvrtá a pátá vložka radostného růžence. — BD čl. 70-72. PUV 62.
25. Štědrý den. Vánoce. — Podle P. čl. 31. a K. str. 154.
26. Svátky povánoční. — Podle K. str. 155.

Od vánoc do Veliké noci.

M. Anděl Páně. Dobrý úmysl. (K. čl. 69.) Desatero se zpytováním svědomí a vzbuzením lítosti. Modlitby mešní. (P. čl. 8.) Desátky bolestného růžence.

27. Jan, předchůdce a křtitel Páně. — BD čl. 67. 73.
28. Pán Ježíš pokoušen od ďábla. Zlí duchové. — BD čl. 74. PUV 21-23.
29. První učedníci Páně. — BD čl. 75. PUV 66. 67.
30. Není vzácný prorok v otčině. Slovo Páně o sv. víře. — BD čl. 81. K. ot. 159.
31. Svaté pravdy základní. — K. ot. 157.
- *32. Zázraky Páně (Syn úředníkův, rybolov, ochrnulý). — BD čl. 82. 83.
- *33. U rybníka Betesdy. Dcera Jairova. — BD čl. 85. 103.
- *34. „Buďte pohotově!“ Učení o smrti. — BD čl. 157. PUV 107-109.
- *35. Doba svatopostní. Patero přikázání církevních. — Podle K. str. 156. 157. PUV 106.
- *36. Příprava k sv. zpovědi.
- *37. Příprava k sv. přijímání.
38. Slavný vjezd Páně do Jerusalema. — BD čl. 147. 159.

39. Poslední večeře Páně. — BD čl. 160. 161.
40. Pán Ježíš ustanovil svátost oltářní. — BD čl. 162. K. ot. 96. 98.
41. Jidáš a Petr při poslední večeři. Odpad od svaté víry. — BD čl. 163. K. ze čl. 74. za ot. 163.
42. Na hoře Olivové. Modli se náležitě! — BD čl. 167. 168. K. ot. 148.
43. Před veleradou. Kdo jest Ježíš Kristus. — BD čl. 169. 170. K. ot. 32.
44. U Pontského Piláta. — BD čl. 171.
45. Cestou křížovou. — BD čl. 172.
46. Na Kalvarii. Beránek boží. — BD čl. 173. P čl. 60. PUV 89. 91.
47. Pohřeb Páně. Vložky růžence bolestného. — BD čl. 174. K. ze čl. 70.
48. Ježíš Kristus vstal z mrtvých. — BD čl. 175. K. ot. 44.
49. Po svém vzkříšení se zjevil. — BD čl. 176. 177.
50. Svatý týden. Boží hod velikonoční. — Podle P. čl. 61. a K. str. 159.

Po Veliké noci.

M. Věřím. Dobrý úmysl (K. ve čl. 69.) Desatero se zpytováním svědomí a vzbuzením lítosti. Modlitby mešní. (P. čl. 8.) Tři božské ctnosti (P. čl. 33.)

51. Kristus se zjevil apoštolům. Ustanovil svátost pokání. — BD čl. 178. 179. PUV 93. 94.
52. Apoštolé místo Krista Ježíše na zemi. — BD čl. 180. 181. PUV 96.
53. Neděle, den Páně. Můj den sváteční. — PUV 10. 11. K. ot. 175.
54. Otče náš, modlitba Páně, s výkladem. — BD čl. 119.
55. Křížové dni. Proč a kdy se máme modlit. — K. ot. 147. 150.
56. Vstoupil na nebesa. Přejde zase v soudný den. — BD čl. (182) 155. K. ot. 79.

57. Seslal Ducha svatého. O milosti boží. — BD čl. 183. PUV 106. 76-78. 101.
58. Panna Maria, Královna nebeská. Vložky slavného růžence. — P. čl. 68. K. ze čl. 70.
59. Svatá církev obecná. — P. čl. 69. PUV 102-105.
60. Hlavní části mše sv. Chování při nich. — K. ot. 103. a podle K. čl. 99.
61. Povinnost sváteční mše sv. — K. 179.
- *62. Příprava k sv. zpovědi.
- *63. Příprava k sv. přijímání.
64. Buď s Pánem Bohem! — Exhortando K. čl. 111.

* * *

V PÁTÉ TŘÍDĚ. (K osnově na str. 13.)

Stran učiva, přípravy k svátostem a výchovu k modlitbě viz předpoznámky třídy čtvrté na str. 35. n. — Učebnice: Biblické dějiny a Katechismus. Co z které učebnice probráno a uloženo, si žáci stručně označí do sešitku „Poznámky z náboženství“. (Viz o tomto sešitku na str. 44., 69.)

Do vánoc.

M. Otčenáš. Zdrávas. Věřím. Dobrý úmysl (K. ze čl. 69.) Desatero se zpytováním svědomí a vzbuzením lítosti. Modlitby kostelní (K. v čl. 45.)

1. Jsem člověk, obraz boží. K čemu na světě? — K. čl. 10. a ot. 1.
- *2. Příprava k sv. zpovědi.
- *3. Příprava k sv. přijímání.
4. Z pravěku lidstva. — BD čl. (1-6.)
5. Z doby patriarchů. — BD čl. (7. 9. 11. 13. 14. 21.)
6. Z doby Mojžíšovy. — BD čl. (23. 24. 26-30. 35. 37.)
7. Soudce Gedeon. Jak věřit sv. pravdy. — BD čl. 40. K. ot. 160.
8. Heli a Samuel. Posvátný slib. — BD čl. 41. K. ot. 173.

- ✓ 9. David posvěcen za krále. — BD čl. (42.) 43.
10. Davidův přítel a nepřítel. Nezabiješ! — BD čl. 45. K. ot. 91.
11. David králem. Vzor lítosti. — BD čl. 46.
12. Nezdárný Absolon. Cti otce svého i matku svou! BD čl. 47. K. čl. 84.
13. Král Šalomoun. Posvěcení chrámu. Náš kostel, dům boží. — BD čl. 49. K. čl. 45.
14. Prorok Eliáš. O modlitbě. — BD čl. 50. K. čl. 67.
- *15. V š e c h s v a t ý c h. Památka dušiček. — K. úvod čl. 28. a článek 31.
16. Eliáš obětoval na hoře Karmelu. Modleme se náležitě! — BD čl. 51. a K. čl. 68.
17. Prorok Jonáš. Kdy a kde se modliti. — BD čl. 53. K. čl. 69.
18. Anděl Rafael provází Tobiáše. Co přikázal Kristus o manželství. — BD čl. 54. K. ot. 139.
19. Tři mládenci v peci ohnivé. Svatí andělé. — BD čl. 55. K. ot. 20.
20. Prst boží. Kdo se dopouští svatokrádeže. — BD čl. 57. K. ze čl. 77. „Zasvěceno Hospodinu“ a ot. 169.
21. Věrní až k smrti. Kdo se prohřešuje proti svaté víře. — BD čl. 60. K. čl. 74.
22. Juda Makkabi. Oběť Nového zákona. — BD čl. 61. K. ot. 99.
23. Advent: Pán přijde. — K. čl. 12. BD čl. 63.
24. Skrytý život Páně. Vložky radostného růžence. — K. čl. 14. a ze čl. 70.
25. Štědrý den. Boží hod vánoční. — K. str. 155.
26. Svátky povánoční. — K. str. 155.

Od vánoc do Veliké noci.

M. Anděl Páně. Zdravas Královno. Dobrý úmysl. (K. v čl. 69.) Desatero se zpytováním svědomí a vzbuzením lítosti. Modlitby mešní. (K. ve čl. 49.)

27. Veřejný život Páně. — K. čl. 15.
28. Jan Křtitel v žaláři. — BD čl. 97. 105.

29. Co slíbil Kristus apoštolu Petrovi. — BD čl. 109. K. ot. 51.
30. Proměnění Páně. O nebi. — BD čl. 110. K. čl. 33.
31. Co pravil Pán Ježíš o dětech. Pohoršení. — BD čl. 112. K. ot. 199.
32. Slepý od narození. Ježíš Kristus je Bůh. — BD čl. 117. K. 33.
33. Jak Pán Ježíš vzkřísil Lazara. Musím umřítí. — BD čl. 135. K. čl. 29.
34. Deset malomocných. Proč Boha milovati. — BD čl. 136. K. ot. 166.
- *35. Doba svatopostní. Patero přikázání církevních. — K. str. 157 a ot. 212.
- *36. Příprava k sv. zpovědi.
- *37. Příprava k sv. přijímání.
38. Pán Ježíš předpovídá své umučení a vzkříšení. — BD čl. 143.
39. Hostem u Zachea. Kterak světime sváteční den. — BD čl. 145. K. ot. 175.
40. Pomazání v Betanii. Můj den sváteční. — BD čl. 146. K. čl. 83.
41. Slavný vjezd Páně. Co pravil Pán Ježíš o vyznání víry. — BD čl. 147. K. ot. 161.
42. Předpověď Páně o záhubě Jerusalema. — BD čl. 153.
43. O soudném dni. — BD čl. 155. K. čl. 34.
44. O posledním soudu. Peklo. — BD čl. 156. K. čl. 32.
45. Svaté pravdy základní. — K. ot. 157.
46. Umučení Páně. — K. čl. 16.
47. Užitky mše svaté. — K. čl. 47.
48. Při mši svaté pobožně! — K. čl. 49.
49. Ježíš Kristus vstal z mrtvých. — BD čl. (175.) K. čl. 17.
50. Svatý týden. — K. str. 157, 158.

Po Veliké noci.

M. Otče náš. Zdrávas. Dobrý úmysl. Desatero se zpytováním svědomí a vzbuzením lítosti. Modlitby mešní. Zdrávas Královno.

51. Apoštolé duchovními pastýři. Nanebevstoupení Páně. — BD čl. 181. (182.)
52. Věřím v Ducha svatého. — BD (čl. 183.) K. čl. 19.
53. Apoštol Petr uzdravil chromého. — BD čl. 184. 185.
54. Církev svatá v Jerusalemě. Hříchy proti pravdě. — BD čl. 186. K. ot. 208.
55. Apoštolé před veleradou. Kdy nesmíme lidí poslouchat. — BD čl. 187. K. ot. 188.
56. Jáhen Štěpán, první mučedník. „Milujte nepřátele své!“ — BD čl. 188. K. ot. 193.
57. Ze Šavla protivníka učedník Páně. Milost pomáhající. — BD čl. 191. K. ot. 81.
58. Apoštol Petr zachráněn od smrti. Řízení boží. — BD čl. 193. K. ot. 17.
59. Pavel, apoštol národů. Tři božské ctnosti. — BD čl. 194. K. ot. 232.
60. Poslední děje apoštolů. Kdo náleží do církve katolické. — BD čl. 196. K. ot. 55.
61. Církev Páně toliko jedna. — K. čl. 23.
- *62. Příprava k sv. zpovědi.
- *63. Příprava k sv. přijímání.
64. Buď s Pánem Bohem! — K. čl. 111.

* * *

V ŠESTÉ TŘÍDĚ (první měšťanské). (*K osnově na str. 13.*)

Šestý ročník obecné školy bývá zpravidla první třídou měšťanskou. V té se mnohde scházejí žáci z různých škol přespolečných, někteří pak přestupují odtud do druhé třídy škol středních. První okolnost předpokládá, že se zvláště v ročníku čtvrtém a pátém učilo náboženství přesně podle osnovy, sice by musel katecheta různorodé žáky teprve pracně co do učiva sjednocovat. Druhá pak okolnost vyžaduje, aby se osnova této třídy podstatně shodovala s osnovou první třídy středoškolské. — Oproti učení předešlých ročníků, jež se ponejvíce vztahovalo

na přítomný život dětí, budiž od této třídy počínaje věnován při katechesi *zvláštní zřetel i k životu poškoznímu*.

Co do učebné látky je zde vůdcem *katechismus*. Ten pozůstává z 237 pamětných vět, tučně tištěných a číslovaných, a z učiva poznámkového, v němž jsou uloženy nejpotřebnější vysvětlivky, důkazy a citáty; to není určeno k učení na zpaměť, nýbrž pouze k domácímu čtení pro žáky. Katecheta má tam na vybranou stručně asi všechno, čeho by mohl v katechesi upotřebit. (Acta curiae 1929 p. 117.) Kolik z těch poznámek si pro katechesi vybere, záleží od místních poměrů, hlavně od vzdělanostní úrovně a probudilosti žáků. Též pamětné poučky nejsou všechny stejně důležité: podle toho se řídí stupeň upamětnění.

K znázornění, vysvětlení aneb uživotnění katechismových pravd anebo k trojímu tomu cíli dohromady se užívá *dějin biblických* — kde a pokud možno: někdy celého článku, jindy jen úryvku z něho, jednou souvislým vyprávěním, po druhé stručným opakováním, některý z těch článků se uloží nazpaměť, jiný se dá jen přečíst. Je radno, voliti za podpěry katechismových pouček zvláště ty články, které se za předešlých let dotud neprobíraly, aby se soustava biblických dějin co nejvíce ucelila a doplnila.

Liturgické poučky se žákům předkládají buď v rámci roku církevního (význačné dni, svátky a doby) anebo z článků katechismových (organisace církve, sv. obřady pohřební, svátostné a mešní, dům boží a hřbitov). *Zvláštní učebnice k tomu netřeba*. — Uložené pensum každé hodiny si žáci příslušnými zkratkami (K. čl. ... K. ot. ... BD čl. ...) zapisují do sešitku „*Poznámky z náboženství*“.

Příprava ke svátostem se provádí třikrát do roka, a to zase tak, aby se podstatné složky sv. zpovědi a sv. přijímání, pokud se toho roku neprobírají soustavně, během roku obnovily v paměti a vhloubily do srdce. Jmenovitě budiž hleděno, aby žáci přijímali svátosti „*non coacte, sed spontanee*“ (1. Petr. 5, 2). Už jen s takového hlediska činí katecheta dobře, když děti vlídně nabádá k přijímání častějším. (Viz

pozn. na str. 35.) — Účinnou pomůckou k častějšímu hodnému přijetí obou svátostí jest, pravidelně s žáky *zpytovatí svědomí* se vzbuzením lítosti. Rostoucí inteligence žáků vyžaduje, aby se při tom mravní obzor jejich rozšiřoval, jmenovitě vzhledem na sedmero hlavních hříchů, (pokud nejsou vyznačeny v Desateru), a na povinnosti stavu. Cvičení ve škole je zároveň návodem k dennímu zpytování při večerní modlitbě.

Při výchovu k modlitbě je potřeba to, co za předešlých let bylo vštípeno, stále držeti živé v paměti: nacvičené texty ve správném znění pravidelně střídat, smysl jednotlivých složek občas ujasňovat a k modlení „*tusione plurima*“ povzbuzovat. Nejdůležitější poučky o modlitbě se při tom, třeba ne právě slovy katechismu, ale věcně dají uplatnit. Zde zvláště se osvědčuje nedosti dosud ceněný význam *příležitostných poznámek*. — Podobně se během roku podává a prohlubuje návod ke *zbožné účasti na mši sv.* Bylo by velkým omylem, domnívati se: děti se o tom jednou již učily soustavně a doveďou se podle toho samy též zařizovat. Co do mše sv. je zejména nutno, na jednotlivosti vždy poznov upozorňovat, vady opravovat, zájem budit. Nejvhodněji se to děje *konce mše sv.*

Do vánoc.

M. Otče náš. Zdrávas. Věřím. Modlitby kostelní (K. ve čl. 45.). Modlitby mešní (K. ve čl. 49.). Dobrý úmysl (K. ve čl. 69.). Desatero se zpytováním svědomí a vzbuzením lítosti.

1. Náš věčný cíl. Především království boží! — K. čl. 1. BD čl. 126.
- *2. Příprava k sv. zpovědi.
- *3. Příprava k sv. přijímání.
4. Musím umřítí. Podobenství o deseti pannách. — K. čl. 29. BD čl. 158.
5. Tělu do hrobu přísluší. „Bože Otče, slitovníku!“ — K. čl. 30.
6. Očistec. Juda Makkabi. — K. čl. 41. BD čl. 61.

7. Peklo. O bohatci a Lazarovi. — K. čl. 32. BD čl. 125.
8. O nebi. Poklad v nebi. — K. čl. 33. BD čl. 123.
9. Soudný den. Co předpověděl o něm Pán Ježíš. — K. čl. 34. BD čl. 155. 156.
10. Boží pravdy - zjevení boží. — K. čl. 2.
11. Věřím v Boha. — K. čl. 3.
- *12. V š e c h s v a t ý c h . Věřím v obcování svatých. — K. čl. 27. Pozn. za čl. BD 61.
13. Kdo jako Bůh? Jakub v cizině. — K. čl. 4. BD čl. 14.
14. Bůh nejvyšší svatý. O stromě neplodném. — K. čl. 5. BD čl. 127.
15. Bůh je trojjediný. — K. čl. 6.
16. Bůh stvořil svět a řídí jej. — K. čl. 7. BD čl. 1.
17. „Buď vůle Tvá!“ O Jobovi trpělivém. — K. čl. 8. BD čl. 22.
18. O andělech. Co pravil Pán Ježíš o dětech. — K. čl. 9. BD čl. 112.
19. Jsem člověk, obraz boží. První lidé v ráji. — K. čl. 10. BD čl. 2.
20. Prvotný hřích. — K. čl. 11. BD čl. 3.
21. Advent: přijde Vykupitel. — K. čl. 12. BD čl. 63.
22. Náš Vykupitel Ježíš Kristus. Syn Boha Otce. — K. čl. 13. BD čl. 128.
23. Ježíš Kristus, Bůh a spolu člověk. Proměnění Páně. K. čl. 14. BD čl. 110. Růženec radostný.
- *24. Příprava k sv. zpovědi.
- *25. Příprava k sv. přijímání.
26. Vánoce. Svátky povánoční. — K. str. 155.

Od vánoc do Veliké noci.

M. Dobrý úmysl. Desatero se zpytováním svědomí a vzbuzením lítosti. Anděle boží. Anděl Páně. Klaním se ti vroucně. (K. čl. 44. jako modlitba po pozdvihování.)

27. První učedníci Páně. Dvanáct apoštolů. — BD čl. 75. 86.
28. Veřejný život Páně. — K. čl. 15.

29. Založení a počátky církve. Apoštol Petr skalou a klíčníkem království božího. — K. čl. 20. BD čl. 109.
30. Poslední děje apoštolů. Nástupcové jejich. — BD čl. 196. K. čl. 21.
31. Církev katolická na základech apoštolů. — BD čl. 181. K. čl. 22.
32. Církev Páně toliko jedna. Kristus, dobrý pastýř. — K. čl. 23. BD čl. 118.
33. Církev Páně svatá. Podobenství o koukoli mezi pšenici. — K. čl. 24. BD čl. 100.
34. Církev Páně je neomylná. — K. čl. 25.
35. Katolická církev-samospasitelná. Podobenství o království božím. — K. čl. 26. BD čl. 101.
36. Úcta svatých. „Oroduj za nás, svatá boží Rodičko!“ — K. čl. 28. BD čl. 76.
- *37. Předpostí. Popeleční středa. Doba svatopostní. — K. str. 156. 157.
38. Kristus „chléb živý“. Ustanovil svátost oltářní. — BD čl. 107. K. čl. 43.
39. Pojďte, klaňme se jemu! „Chvalte, ústa!“ — K. čl. 44.
40. Náš kostel, dům boží. Nesmí býti domem kupeckým. Daň chrámová. — K. čl. 45. BD čl. 77. 111.
41. Oběť Nového zákona. U studnice Jakubovy. — K. čl. 46. BD. čl. 79.
42. Užitky mše sv. Poklad zakopaný v poli. — K. čl. 47. BD čl. 101.
43. Části mše sv. s použitím nadpisů slok mešní písně. K. čl. 48.
44. Při mši svaté pobožně! — K. čl. 49.

V návodu ke zbožné účasti je důležité, pěstovati všemožně *samočinnost žáků*. Při stupňové modlitbě: kterých hříchů zvláště bych měl litovat? Co si zvláště umíním? — Oremus: oč budu prositi jmenovitě? — Při obětování: na který úmysl obětuji Tělo a Krev Páně? Kterak přinesu za oběť sám sebe? (viz K. za ot. 105.) — Vzpomínka živých: koho jmenovitě doporučím Pánu Bohu? — Vzpomínka zesnulých: na koho zejména budu vzpomínat? — Žáci by si měli zvyknout, býti na mši svaté s *určitým úmyslem*: Ke cti a

slávě boží. — Jindy s úmyslem poděkovat: zač jmenovitě? — Jindy s úmyslem prosit: oč zejména? (posilu, trpělivost, lítost, světlo Ducha svatého, zdraví, zdar při práci, příhodné počasí). — Za zesnulého J. J. — Za pokání. — Tak může mše svatá po každé zajímat, přináší nové podněty, vábí k návštěvě a nezevšední. — Soustavně dlužno urgovat, aby malí věřící přicházeli do kostela s *diecéšní modlicí knihou* a v ní se vyznali.

45. Pán mě volá k svému stolu. Stařeček Simeon. — K. čl. 50. BD čl. 70.

46. Příprava k sv. přijímání. — K. čl. 51.

47. Příprava k sv. zpovědi.

48. Umučení Páně. Bolestný růženec. — K. čl. 16. a ze čl. K. 70.

49. Svatý týden. — K. str. 157.

50. Boží hod velikonoční. — K. čl. 17. a str. 159.

Po Veliké noci.

M. Desatero se zpytováním svědomí a vzbuzením lítosti. Modlitby mešní (K. čl. 49.). Klaním se ti vroucně jako modlitba po proměňování (K. za čl. 44.). Zdravas Královno.

51. Milost boží. O večeři veliké. — K. čl. 35. BD čl. 131.

52. Milost pomáhající. Ze Šavla protivníka učedník Páně. — K. čl. 36. BD čl. 191.

53. Milost posvěcující. Podobenství o královské svatbě. — K. čl. 37. BD čl. 149.

54. Co náleží k sv. křtu. Úředník královny etiopské. K. čl. 39. BD čl. 190.

55. Křest, nejpotřebnější svátost. „Tento je Syn můj milý.“ — K. čl. 40. BD čl. 73.

56. Svátost biřmování. Sv. biřmování v Samaři. — K. čl. 41. BD čl. 189.

57. Příprava k sv. biřmování. Jáhen Štěpán, první mučedník. — K. čl. 42. BD čl. 188.

58. *K ř í ž o v é d n í. Ježíš Kristus vstoupil na nebesa. — K. čl. 18. a na str. 159.

59. Věřím v Ducha svatého. Růženec slavný. — K. čl. 19. a ze čl. 70.
60. Přehled biblických dějin s podkladem BD čl. 39.: Země zaslíbená.
61. Sv. Cyril a Metoděj.
62. Sv. Václav.
63. Sv. Jan Nepomucký.
64. Buď s Pánem Bohem! — K. čl. 111.

* * *

V SEDMÉ TŘÍDĚ (druhé měšťanské). (*K osnově na str. 14.*)

Stran učebné látky, přípravy ke svátostem a výchovu k modlitbě viz předpoznámky třídy šesté na str. 43. n. Osnova se podstatně shoduje s osnovou druhé třídy středoškolské. — Učebnice: Katechismus a Biblické dějiny. — Sešit „Poznámky z náboženství“. (Viz str. 44., 69.)

Do vánoc.

M. Otče náš. Zdrávas. Věřím. Modlitby kostelní. (K. ve čl. 45.) Modlitby mešní. (K. ve čl. 49. a za čl. 44.) Dobrý úmysl. (K. ve čl. 69.) Desatero se zpytováním svědomí a vzbuzením lítosti.

1. Náš věčný cíl. O hřivnách. — K. čl. 1. BD čl. 142.
- *2. Příprava k sv. zpovědi.
- *3. Příprava k sv. přijímání.
4. Svátost pokání. Pán Ježíš uzdravil ochrnulého. — K. čl. 52. BD čl. 83.
5. Zpytování svědomí. — K. čl. 53.
6. Bez lítosti není odpuštění. Farizeus a celník. — K. čl. 54. BD čl. 137.
7. Kterak hříchů litovati. Kající Marie Magdalena. — K. čl. 55. BD. 98.

8. S upřímnou lítostí opravdové předsevzetí. Čeho třeba se chránit cestou donebe.—K. čl. 56. BD čl. 92.
9. Vyznání hříchů, zpověď. Blah. Jan Sarkander. — K. čl. 57.
10. Zpovídej se úplně! O ztracené ovci. — K. čl. 58. BD čl. 132.
11. Dostiučinění. Hostem u Zachea. — K. čl. 59. BD čl. 145.
12. Odpustky. Příklady skutků odpustkových. — K. čl. 60.
- *13. V š e c h s v a t ý c h. P a m á t k a d u š i č e k. — K. ot. 68. 74.
14. Poslední pomazání. Zázrak u rybníka Betesdy. — K. čl. 61. BD čl. 85.
15. Svěcení kněžstva. Bůh ustanovil kněžský úřad. — K. čl. 62. BD čl. 33.
16. Sňatek manželský. Anděl Rafael provází Tobiáše. K. čl. 63. BD čl. 54.
17. „Co Bůh spojil, člověk nerozlučuj!“ — K. čl. 64. BD čl. 138.
18. Manželství smíšené a neplatné. U studnice Jakubovy. — K. čl. 65. 66. BD čl. 79.
19. O modlitbě. Posvěcení chrámu.— K. čl. 57. BD čl. 49.
- *20. A d v e n t. — K. str. 154.
21. Modleme se náležitě! Jak třeba a radno Boha prositi. — K. čl. 68. BD čl. 120.
22. Kdy a kde se modliti. Především království boží! — K. čl. 69. BD čl. 126.
23. Otčenáš, modlitba Páně. — K. čl. 70. BD čl. 119.
24. Modlitební kniha. — K. ze čl. 67.
- *25. P ř í p r a v a k s v. p ř i j í m á n í.
26. Vánoce. Svátky povánoční. — K. str. 155.

Od vánoc do Veliké noci.

M. Dobrý úmysl. (K. ze čl. 69.) Desatero se zpytováním svědomí a vzbuzením lítosti. Modlitby mešní. (K. čl. 49. a za čl. 44.) Vzbuzení víry v Boha. (K. čl. 73.) Vzbuzení naděje v Boha (K. čl. 75.) Vzbuzení lásky k Bohu. (K. čl. 76.)

27. Zákon boží. Bůh oznámil desatero přikázání. — K. čl. 71. BD čl. 29.
28. V jednoho Boha věřití budeš! Podobenství o roz-sevači. — K. čl. 72. BD čl. 99.
29. Jak věřití sv. pravdy. Pouze věřit, nestačí pro ne-be. — K. čl. 73. BD čl. 94.
30. Bez víry se nelze líbit Pánu. O nepravých proro-cích. — K. čl. 74. BD čl. 93.
31. Doufej v Hospodina! O Jobovi trpělivém. — K. čl. 75. BD čl. 22.
32. „Milovati budeš Pána Boha svého!“ Abraham obě-toval Izáka. — K. čl. 76. BD čl. 11.
33. Jen Pánu Bohu se budeš klaněti! Pán Ježíš pokou-šen od ďábla. — K. čl. 77. BD čl. 74.
34. Nevezmeš jména božího nadarmo! — K. čl. 78.
- *35. Doba sva-topostní. — K. str. 156. 157.
36. Posvátný slib a přísaha. Heli a Samuel. — K. čl. 79. BD čl. 41.
37. Pomni, abys den sváteční světil! Stručný přehled církevního roku. — K. čl. 80.
38. Sváteční klid. Při hostině u farizea. — K. čl. 81. BD čl. 130. odst. 1.
39. Sváteční oběť. Kterak Izraelští obětovali. — K. čl. 82. BD čl. 34.
40. Můj den sváteční. Nejlepší podíl. K. čl. 83. BD čl. 115.
41. Cti otce svého i matku svou! Josef Egypťský. — K. čl. 84. BD čl. 21.
42. Vrchnosti duchovní a světské. Jak rozhodl Pán o cí-sařské dani. — K. čl. 85. BD čl. 150.
43. Milovati budeš bližního svého! O milosrdném Sa-maritánu. — K. čl. 86. BD čl. 114.
44. Skutky milosrdné. O posledním soudu. — K. čl. 87. BD 156.
45. Milujte nepřátele své! O nemilosrdném služebníku. — K. čl. 88. BD. čl. 89. 134.
46. Blahoslavení tiší. Buďte k sobě jako bratři! — K. čl. 89. BD čl. 88.
47. Pečuj o své zdraví! Jan Křtitel za mladu. — K. čl. 90. BD čl. 64. 67.

- *48. Velikonoční povinnost. — K. ot. 114. 110.
- 49. Svatý týden. — K. str. 157.
- 50. Svaté třídní. Veliká noc. — K. str. 158. 159.

Po Veliké noci.

M. Dobrý úmysl. (K. ze čl. 69.) Desatero se zpytováním svědomí a vzbuzením lítosti. Modlitby mešní. (K. čl. 49. a za čl. 44.) Tři božské ctnosti. (K. čl. 73. 75. 76. Ne najednou!)

- 51. Nezabiješ! Kain zabil Abela. — K. čl. 91. BD čl. 4.
- 52. „Běda světu pro pohoršení!“ Co pravil Pán Ježíš o dětech. — K. čl. 92. BD čl. 112.
- 53. Buď stydlivý a počestný! Synové Noemovi. — K. čl. 93. BD čl. 6.
- 54. Nesesmilníš! Bůh potrestal Sodomu. — K. čl. 94. BD čl. 10.
- 55. Svého si hled! Poklad v nebi. — K. čl. 95. BD čl. 123.
- *56. Křížové dni. Svátek Nanebevstoupení Páně. — K. čl. 18. a str. 160.
- 57. Nepokradeš! O správci prozíravém. — K. čl. 96. BD čl. 124.
- 58. Nepromluvíš křivého svědectví! Vinice Nabotova. K. čl. 97. BD čl. 52.
- 59. Dobré jméno, vzácné jmění. Jak ty druhým, tak Bůh tobě. — K. čl. 98. BD čl. 90.
- *60. Boží hod svatodušní. — K. čl. 19. a str. 160.
- *61. Svátek Božího těla. Pojďte, klaňme se jemu! — K. čl. 44. a str. 160.
- 62. Církevní přikázání. Učedníci Páně. — K. čl. 99. BD čl. 113.
- 63. Ustanovené posty zachovávat. Daniel. — K. čl. 101. BD čl. 55.
- 64. Buď s Pánem Bohem! — K. čl. 111.

* * *

V OSMÉ TŘÍDĚ (třetí měšťanské). (K osnově na str. 14.)

Didaktické pokyny, uvedené před podrobným rozvrhem učiva šesté třídy (první měšťanské na str. 43 nn.), se vztahují v plném rozsahu též na tento ročník.

Církevní dějiny jsou v této třídě hlavním úkolem, a to po stránce pozitivní i apologetické. Za dnešních poměrů se právě v oboru historie na úkor církve a tím zároveň na škodu víry osobní mnoho dobrého zamlčuje, všelico stinného tendenčně zveličuje a ledaco vůbec podává nepravdivě. Čím je takto zbarvený dějepis národně bližší, tím je nebezpečnější. Proto budiž co nejvíce přihlíženo *zvláště k dějinám národa českého!* — Učebnice: Církevní dějepis, Biblické dějiny a Katechismus. — Do sešitku „*Poznámky z náboženství*“ si žáci hodinu za hodinou stručně znamenají, co z které knihy uloženo.

Zákon boží. Z katechismové části takto nadepsané se probírá s upotřebením biblických dějin deset posledních článků. Co za dřívějších let bylo z této učebné látky probráno s podkladem Katolické prvouky, potom ve 4. a 5. třídě vyvoděno a vštípeno příležitostně z denního života nebo z dějin biblických, to se v sedmé a osmé třídě dokončuje soustavným učením. — Aby se učení mohlo jevití stále životem, sloužilo k sebepoznání při sv. zpovědi a umožnilo návyk denního účtování s Bohem při večerní modlitbě, cvičili se žáci od první sv. zpovědi počínaje pravidelně *zpytováním svědomí*. To zpytování se s přibývajícím věkem jejich rok od roku znenáhla rozšiřovalo a zdůkladňovalo. Nyní, v osmé třídě, pro většinu žáků závěrečné, je velmi žádoucí, aby se po celý rok cvičili zpytovat svědomí s podkladem celého zákona božího, pokud je v katechismu objasněn. Pomůckou by mohlo býti schema:

Co mi káže Pán Bůh. — DESATERO: 1. *V Boha věř, v něho doufej, miluj ho a klaněj se mu!* Prohřešuje se proti sv. víře K ot. 162. 163. Proti sv. naději, za ot. 165. Proti poctě boží: ot. 168. 169.

— 2. *Jméno boží svěť!* Proti jménu božimu: ot. 171. Posv. slib a přísaha. — 3. *Pomni, abys den sváteční světil!* Proti svátečnímu klidu, ot. 177. Proti sváteční mši sv. ot. 180. — 4. *Rodiče a vrchnosti.* Proti rodičům, ot. 184. Proti vrchnostem, ot. 187. — 5. *K bližnímu laskavě!* Zdraví a život; dobrý příklad. Proti 5. srdcem, ot. 195.; slovem ot. 196. Proti vlastnímu životu, ot. 197. Proti životu bližního, ot. 198. Pohoršení, ot. 199. — 6. *Buď stydlivý a počestný!* Proti sv. čistotě, ot. 203. 204. — 7. *Buď poctivý!* Proti cizímu majetku, ot. 206. — 8. *Buď pravdivý, k dobrému jménu šetrný!* Proti pravdě, ot. 208. Proti dobrému jménu, ot. 209. — CÍRKEVNÍ PŘIKAZANÍ. Ustanovené posty, ot. 214. 215. 216. Velikonoční povinnost. Ot. 114. 110. — POZOR NA HLAVNÍ HŘÍCHY! Ot. 227. — POVINNOSTI STAVU, K. čl. 102.

Do vánoc.

M. Otče náš. Zdrávas. Věřím. Tři božské ctnosti (K. čl. 73. 75. 76. Ne najednou!) Modlitby mešní. (K. čl. 49. a za čl. 44.) Dobrý úmysl. (K. ze čl. 69.) Desatero se zpytováním svědomí a vzbuzením lítosti.

1. Náš věčný cíl. Nejlepší podíl. — K. čl. 1. BD čl. 115.
- *2. Příprava k sv. zpovědi.
- *3. Příprava k sv. přijímání.
4. Povinnosti stavu. O dělnících na vinici. — K. čl. 102. BD čl. 141.
5. Přemáhej pokušení! Daniel zachránil nevinnou Zuzanu. — K. čl. 103. BD čl. 56.
6. Těžký hřích, největší zlo. O marnotratném synu. — K. čl. 104. BD čl. 133.
7. Hlavní hříchy. Kolik lidí bude spaseno. — K. čl. 105. BD čl. 124.
8. Dobré skutky; jak je třeba konati. — K. čl. 106. BD čl. 91.
9. Bohumilé návyky, ctnosti. — K. čl. 107.
- *10. Posvěcení chrámu. Z dějin farního kostela.
11. „Následuj mne!“ - praví Pán. Z celníka Matouše učedník Páně. — K. čl. 108. BD čl. 84.
12. Ctnosti blahoslavených. — K. čl. 109.

13. Chceš býti dokonalý ? Bohatý jinoch. — K. čl. 110. BD čl. 139. 140.
- *14. V šech svatých. Památka dušiček. — K. str. 161.
15. Začátky církve v Jerusalemě. — BD čl. 183-186.
16. Kterak Židé pronásledovali křesťany. — BD čl. 187. 188.
17. Kterak působil apoštol Petr. — BD čl. 192. 193.
18. Pavel, apoštol národů. — BD čl. 194. 195.
19. Záhuby Jerusalema. — BD čl. 153.
20. Mučedníci za doby římské.
21. Císař Konstantin Veliký.
22. *Advent. Náboženský život prvních křesťanů.
23. Ze života sv. Otců.
24. Poustevníci a mniši. Sv. Benedikt.
- *25. Příprava ke svátostem.
26. Vánoce. Svátky povánoční. — K. str. 155.

Od vánoc do Veliké noci.

M. Anděle boží. Anděl Páně. Dobrý úmysl. Desatero se zpytováním svědomí a vzbuzením lítosti. Modlitby kostelní a mešní. Tři božské ctnosti. (N e n a j e d n o u.)

27. Sv. Cyril a Metoděj.
28. Kníže Bořivoj a sv. Ludmila.
29. Sv. kníže Václav.
30. Sv. Vojtěch.
31. Rozkol východní.
32. Výpravy křížové. Účast Čechů. Řády rytířské.
33. Klášter na Sázavě. Sv. Prokop.
34. Sv. Norbert. Bl. Hroznata. (Premonstráti a křížovníci.)
- *35. Doba svatopostní. — K. čl. 113.
36. Sv. Bernard. Cisterciáci na Velehradě.
37. Kláštery v našich zemích.
38. Sv. Dominik. Blah. Česlav a blah. Zdislava.
39. Sv. František z Assisi.
40. Blah. Anežka Česká.

41. Arnošt z Pardubic.
42. Sv. Jan Nepomucký.
43. Mistr Jan Hus v odboji.
44. Husův proces v Kostnici.
45. Táborství po stránce náboženské a sociální.
46. Mučedníci doby husitské.
47. Čeští podobojí. Král Jiří z Poděbrad.
- *48. Příprava k sv. zpovědi.
- *49. Příprava k sv. přijímání.
50. Svatý týden. Veliká noc. — K. ze čl. 113. a 114.

Po Veliké noci.

M. Dobrý úmysl. Desatero se zpytováním svědomí a vzbuzením lítosti. Anděle boží. Modlitby mešní. Tři božské ctnosti. Zdrávas Královno.

51. Jednota Českých bratří.
52. Martin Luter a učení jeho v zemích českých.
53. Svatý Ignác. Jesuité v naší vlasti.
54. Katolíci za českého povstání. Blah. Jan Sarkander.
55. Katolická reformace.
56. Císař Josef II.
57. Sv. Kliment Hofbauer.
58. Misie zámořské.
59. Charitativní působení církve.
60. Vznik a učení náboženské společnosti čechoslovácké.
61. Dnešní stav kat. církve v republice československé.
62. Katolická akce.
63. Bohu díky, jsem křesťan katolický!
64. Buď s Pánem Bohem! — K. čl. 111.

* * *

PRO ŠKOLU ŠESTITŘÍDNÍ.

(K osnově na str. 14.)

V 1. 2. 3. 4. a 5. třídě podle normálního rozvrhu těchto tříd na str. 21, 26, 30, 35, 40. — V třídě šesté turnus tříletý: v roce A podle normální 6. třídy na str. 43, v roce B podle 7. třídy na str. 49 a v roce C podle 8. třídy na str. 53.

* * *

PRO ŠKOLU PĚTITŘÍDNÍ.

(K osnově na str. 15.)

V 1. 2. a 3. třídě podle normálního rozvrhu na str. 21, 26, 30. — V třídě čtvrté turnus dvouletý: v roce A podle rozvrhu 4. třídy na str. 35, v roce B podle 5. třídy normální na str. 40. — V třídě páté turnus tříletý: V roce A podle rozvrhu šesté třídy na str. 43, v roce B podle 7. třídy na str. 49 a v roce C podle 8. třídy normální na str. 53.

* * *

PRO ŠKOLU ČTYRTŘÍDNÍ.

(K osnově na str. 15.)

V 1. třídě podle normálního rozvrhu na str. 21. — V 2. třídě turnus dvouletý: v roce A podle 2. třídy na str. 26, v roce B podle 3. třídy normální (na str. 30) s přípravou k prvnímu přijímání svátostí. — V 3. třídě turnus dvouletý: v roce A podle 4. třídy na str. 35 a v roce B podle 5. třídy normální na str. 40. — Ve 4. třídě turnus tříletý: v roce A podle 6. třídy na str. 43, v roce B podle 7. třídy na str. 49 a v roce C podle 8. třídy normální na str. 53.

* * *

PRO ŠKOLU TROJTŘÍDNÍ.

(K osnově na str. 15.)

V první třídě turnus dvouletý: v roce A podle 2. třídy na str. 26. a v roce B podle 3. třídy normální (na str. 30.) s přípravou k prvnímu přijímání svátostí. — V druhé třídě turnus dvouletý: v roce A podle 4. třídy na str. 35. a v roce B podle 5. třídy normální na str. 40. — V třetí třídě turnus tříletý: v roce A podle 6. třídy na str. 43., v roce B podle 7. třídy na str. 49. a v roce C podle 8. třídy normální na str. 53.

* * *

PRO ŠKOLU DVOUTŘÍDNÍ

a rozdělenou jednotřídku.

(K osnově na str. 16.)

V první třídě turnus dvouletý, a to v roce A podle 2. třídy na str. 26. a v roce B podle 3. třídy normální na str. 30. s přípravou k prvnímu přijímání svátostí. — V druhé třídě turnus tříletý, totiž:

V ROCE A. Učebnice: Katolická prvouka a Biblické dějiny. Co výjimečně poznačeno z katechismu, vštěpuje se bez knihy.

Do vánoc.

M. Otče náš. Zdrávas. Věřím. Anděle boží. Odpočinutí věčné. Sláva Otci. Modlitby kostelní (P. čl. 6.). Desatero se zpytováním svědomí a vzbuzením lítosti.

1. K čemu jsem na světě. První lidé v ráji. — BD čl. 2. PUV 8. 29.
2. Prvotný hřích. — BD čl. 3. PUV 33-38.
- *3. Příprava k sv. zpovědi. — P. čl. 81. 82.
- *4. Příprava k sv. přijímání. — P. čl. 88. 89.
5. Z pravěku lidstva. Synové Noemovi. BD čl. (4.5.) 6.

6. Abraham. — BD čl. 7. 9. 11.
7. Synové Izákovi. Bůh je všudy přítomný a vševědoucí. — BD čl. 13. 14. PUV. 1. 2.
8. Mojžíš. Bůh je věčný a všemohoucí. — BD čl. (23. 24.) 26. PUV 15. 17.
9. Národ izraelský na poušti. Bůh jest dobrotivý. — BD čl. 27-29. PUV 30.
10. Z posledních let na poušti. Učení o hříchu. Bůh je spravedlivý. — BD čl. 37. PUV 40-42. 44. 45.
11. Izraelští vešli do země zaslíbené. — BD čl. 38. 39.
12. Heli a Samuel. Co pravil Pán Ježíš o pohoršení. — BD čl. 41. a ze čl. 112.
- *13. Vše ch s vat ý ch. Pa má tka du ši ček.
14. David posvěcen za krále. — BD čl. (42.) 43.
15. David králem. Jak se chová stydlivý. — BD čl. 46. P čl. 79.
16. Nezdárný Absolon. Čím jsou mi moji rodiče. — BD čl. 47. P. čl. 78.
17. Posvěcení chrámu. — BD čl. 48. 49. P. čl. 6.
18. Prorok Eliáš. Kdy se máme modlit. — BD čl. 50. 51. PUV 9.
19. Prorok Jonáš. Bůh je milosrdný. Proč se třeba modlit. — BD čl. 53. PUV 80. K. ot. 147.
20. Anděl Rafael provází Tobiáše. Anděl strážný. Co přikázal Kristus o manželství. BD čl. 54. a ze čl. 138.
21. Prorok Daniel. — BD čl. 55. 57.
22. Věrní až k smrti. Jak máme věřit sv. pravdy. — BD čl. 59. 60. K. ot. 160.
23. Juda Makkabi. Očistec. — BD čl. 61. PUV 110. 111. K. ot. 74.
24. Co předpověděli proroci o Vykupiteli. — BD čl. 62.
25. Skrytý život Páně. Kdo jest Ježíš Kristus. Růženec radostný. — PUV 55. 61.
26. Vánoce.

Od vánoc do Veliké noci.

M. Věřím. Dobrý úmysl. (K. ze čl. 69.) Desatero se zpytováním svědomí a vzbuzením lítosti. Anděle boží. Zdrá-

vas Královno. Modlitby kostelní (P. čl. 6.). Modlitby mešní (P. čl. 8.). Anděl Páně.

- *27. Příprava k sv. zpovědi. — P. čl. 83. 84.
- *28. Příprava k sv. přijímání. — P. čl. 87-89.
- 29. Hlavní části mše svaté. — P. čl. 6. 7. 8.
- 30. Jan, předchůdce a křtítel Páně. Bůh trojjediný. — BD čl. 73. PUV 3-7.
- 31. Pán Ježíš pokoušen od ďábla. Zlí duchové. — BD čl. 74. PUV 22. 23.
- 32. První učedníci Páně. Sv. pravdy základní. — BD čl. 75. K. ot. 157.
- 33. Jan Křtítel vězněn a popraven. — BD čl. 97. 105.
- 34. Pán Ježíš konal zázraky.
- 35. Podobenství o královské svatbě. Milost posvěcující. — BD čl. 149. PUV 76-78.
- 36. O posledním soudu. Blahoslavení milosrdní. — BD čl. 156. K. ot. 192.
- *37. Doba svatopostní. Patero přikázání církevních. — PUV 106.
- 38. První Květná neděle. Jidáš ujednal zradu. — BD čl. 147. 159.
- 39. Poslední večeře Páně. — BD čl. 160. 161.
- 40. Pán Ježíš ustanovil svátost oltářní. — BD čl. 162. 163.
- 41. Na hoře Olivové. Kdy se modlíme náležitě. — BD čl. 167. 168. K. ot. 148.
- 42. Před veleradou. — BD čl. 169. 170.
- 43. U Pontského Piláta. Cestou křížovou. — BD čl. 171. 172.
- 44. Na Kalvarii. K čemu zemřel Pán Ježíš na kříži. — BD čl. 173. PUV 89.
- 45. Pohřeb Pána Ježíše. Růženec bolestný. — BD čl. 174. PUV 91.
- 46. Ježíš Kristus vstal z mrtvých. — BD čl. 175.
- 47. Kristus se zjevil Marii Magdaleně a dvěma učedníkům. — BD čl. 176. 177.
- 48. Zjevil se apoštolům. Ustanovil svátost pokání. — BD čl. 178. 179. PUV 93. 94.

49. Svatý týden. — Podle K. str. 157.

50. Svaté třídní. Boží hod velikonoční. — Podle K. str. 158. 159.

Po Veliké noci.

M. Věřím. Dobrý úmysl. Desatero se zpytováním svědomí a vzbuzením lítosti. Anděle boží. Modlitby kostelní. Modlitby mešní. Zdrávas Královno.

*51. Příprava k sv. zpovědi.

*52. Příprava k sv. přijímání.

53. Apoštolé místo Krista Pána. — BD čl. 180. 181. PUV 93-96.

54. Ježíš Kristus vstoupil na nebesa. Odtud přijde v soudný den. — BD čl. 182. PUV 117.

55. Seslal Ducha svatého. O svátosti křtu. — BD čl. 183. PUV 98-103.

56. Panna Maria, Královna nebeská. Růženec slavný. — P. čl. 68.

57. Sv. církev obecná. — P. čl. 69.

58. Církev svatá v Jerusalemě. — BD čl. 186.

59. Apoštolé před veleradou. — BD čl. 187.

60. Jáhen Štěpán. — BD čl. 188.

61. Ze Šavla protivníka učedník Páně. Milost pomáhající. — BD čl. 191. K. ot. 81.

62. Apoštol Petr zachráněn od smrti. — BD čl. 193.

63. Poslední děje apoštolů. — BD čl. 196.

64. Buď s Pánem Bohem! — Podle K. čl. 111.

* * *

V ROKU B. Učebnice: Katechismus a Biblické dějiny.

Před vánoci.

M. Otčenáš. Zdrávas. Věřím. Anděle boží. Dobrý úmysl. Desatero se zpytováním svědomí a vzbuzením lítosti. Modlitby mešní. Klaním se ti vroucně jako modlitba proměňování (K. za čl. 44).

1. Náš věčný cíl. Především království boží! — K. čl. 1. BD čl. 126.
2. Boží pravdy, zjevení boží. — K. čl. 2.
3. Věřím v Boha. Kdo jako Bůh? — K. čl. 3. 4.
4. Bůh nejvyšší svatý. O stromě neplodném. — K. čl. 5. BD čl. 127.
5. Bůh trojjediný. Stvořil svět a řídí jej. — K. čl. 6. 7.
6. „Buď vůle Tvá!“ O Jobovi trpělivém. — K. čl. 8. BD čl. 32.
7. O andělech. Belzebub. — K. čl. 9. BD čl. 121.
8. Jsem člověk, obraz boží. — K. čl. 10.
9. První lidé. — K. čl. 11.
10. O modlitbě. — K. čl. 67.
11. Modleme se náležitě! — K. čl. 68. BD čl. 120.
12. Kdy a kde se modlit. — K. čl. 69.
- *13. V š e c h s v a t ý c h. Věřím v obcování svatých. — K. čl. 27.
14. Úcta svatých. — K. čl. 28.
15. Musím umřít. „Buďte pohotově!“ — K. čl. 29. BD čl. 157.
16. Tělu do hrobu přísluší. — K. čl. 30.
17. Očistec. — K. čl. 31.
18. Peklo. O bohatci a Lazarovi. — K. čl. 32. BD čl. 125.
19. O nebi. Odměna boží. — K. čl. 33. BD čl. 140.
20. Soudný den. — K. čl. 34. BD čl. 155. 156.
- *21. Advent: přijde Vykupitel — K. čl. 12.
- *22. Příprava k sv. zpovědi.
- *23. Příprava k sv. přijímání.
24. Náš Vykupitel Ježíš Kristus. Syn Boha Otce. — K. čl. 13. BD čl. 128.
25. Ježíš Kristus, Bůh a spolu člověk. — K. čl. 14.
26. Vánoce. Svátky povánoční. — K. str. 155.

Od vánoc do Veliké noci.

M. Anděle boží. Anděl Páně. Klaním se ti vroucně. Modlitby mešní. Dobrý úmysl. Desatero se zpytováním svědomí a vzbuzením lítosti.

27. Milost boží dvojitá. O milosti pomáhající. — K. čl. 80. a čl. 36.
28. Milost posvěcující. Vinný kmen a ratolesti — K. čl. 37. BD čl. 164. odst. 1.
29. Sedmero svátostí. Co náleží k sv. křtu. — K. ot. 85. a čl. 39.
30. Křest, nejpotřebnější svátost. — K. čl. 40.
31. Kristus, chléb živý. Ustanovil svátost oltářní. — BD čl. 107. K. čl. 43.
32. Pojďte, klaňme se jemu! — K. čl. 44.
- *33. Doba svatopostní. — K. str. 156.
34. Náš kostel, dům boží. Pán Ježíš zaplatil daň chrámovou. — K. čl. 45. BD čl. 111.
35. Sv. oběť mešní. U studnice Jakubovy. — K. čl. 46. BD čl. 79.
36. Užítky mešní. — K. čl. 47.
37. Části mše svaté. — K. čl. 48.
38. Při mši sv. pobožně. — K. čl. 49. Viz pozn. na str. 43.
39. Pán mě volá k svému stolu. Hostem u Zachea. — K. čl. 50. BD čl. 145.
40. Příprava k sv. přijímání. — K. čl. 51.
41. Příprava k sv. zpovědi.
42. Veřejný život Páně. Dvanáct apoštolů. — K. čl. 15. BD čl. 86.
43. Církev Páně obecná. O večeři veliké. — K. čl. 22. BD čl. 131.
44. Církev Páně toliko jedna. Kristus, dobrý pastýř. — K. čl. 23. BD čl. 118.
45. Církev Páně svatá. Podobenství o koukoli. — K. čl. 24. BD čl. 100.
46. Katolická církev je neomylná. — K. čl. 25.
47. Katolická církev je samospasitelná. Podobenství o království božím. — K. čl. 26. BD čl. 101.
48. Umučení Páně. — K. čl. 16.
49. Aleluja, vstal z mrtvých. — K. čl. 17.
50. Svatý týden. Veliká noc. — K. str. 157-159.

Po Veliké noci.

M. Zdrávas Královno. Odpočinutí věčné. Modlitby kostelní. Modlitby mešní. Dobrý úmysl. Desatero se zpytováním svědomí a vzbuzením lítosti.

- 51. Ježíš Kristus vstoupil na nebesa. — K. čl. 18.
- 52. Věřím v Ducha svatého. — K. čl. 19.
- 53. Založení a počátky církve. — K. čl. 20.
- 54. Nástupcové apoštolů. — BD čl. 197. K. čl. 21.
- 55. Otče náš. Zdrávas. — K. čl. 70.
- *56. Svátost biřmování. — K. čl. 41. BD čl. 189.
- *57. Příprava k sv. biřmování. Soudce Gedeon. — K. čl. 42. BD čl. 40.
- *58. Příprava k sv. zpovědi.
- *59. Příprava k sv. přijímání.
- 60. Z církevních dějin.
- 61. Z církevních dějin.
- 62. Z církevních dějin.
- 63. Z církevních dějin.
- 64. Buď s Pánem Bohem! — K. čl. 111.

* * *

V ROKU C. Učebnice: Katechismus. Biblické dějiny. Církevní dějepis.

Před vánoci.

M. Otče náš. Zdrávas. Věřím. Anděle boží. Modlitby kostelní. (K. ze čl. 45.) Modlitby mešní. (K. čl. 49. a za čl. 44.) Dobrý úmysl (K. ze čl. 69.) Desatero se zpytováním svědomí a vzbuzením lítosti.

- 1. K čemu jsem na světě. Povinnosti stavu. — K. čl. 1. a 102.
- 2. V jednoho Boha věřití budeš! Podobenství o roz-sevači. — K. čl. 72. BD čl. 99.
- 3. Jak věřití svaté pravdy. Tři mládenci v peci ohnivé. — K. čl. 73. BD čl. 55.

4. Bez víry se nelze líbit Pánu. O nepravých proročích. — K. čl. 74. BD čl. 93.
5. Doufej v Hospodina! — K. čl. 75.
6. Milovati budeš Pána Boha svého! K. ot. 154. a čl. 76.
7. Jen Pánu Bohu se budeš klaněti! — K. čl. 77.
8. Nevezmeš jména božího nadarmo! — K. čl. 78.
9. Posvátný slib a přísaha. — K. čl. 79.
10. Pomni, abys den sváteční světil! — K. čl. 80.
11. Sváteční klid. Zázrak u rybníka Betesdy. — K. čl. 81. BD čl. 85.
12. Sváteční obět. Kterak obětovali Izraelští. — K. čl. 82. BD čl. 34.
13. Můj den sváteční. — K. čl. 83.
- *14. Vše chvatých. Památka dušiček. — K. str. 161.
15. Cti otce svého i matku svou! Nezdárný Absolon. — K. čl. 84. BD čl. 47.
16. Vrchnosti duchovní a světské. Jak rozhodl Pán o císařské dani. — K. čl. 85. BD čl. 150.
17. Milovati budeš bližního svého! O milosrdném Samaritánu. — K. čl. 86. BD čl. 114.
18. Skutky milosrdné. O správci prozíravém. — K. čl. 87. BD čl. 124.
19. Milujte nepřátele své! Buďte k sobě jako bratři! — K. čl. 88. BD čl. 88. 89.
20. Blahoslavení tiší. Davidův přítel a nepřítel. — K. čl. 89. BD čl. 45.
- *21. Advent. O Janu Křtiteli. K. str. 154. BD čl. 97. 105.
- *22. Příprava ke svátostem. O marnotratném synu. — BD čl. 133.
23. Nezabiješ! — K. čl. 90. 91.
24. Běda světu pro pohoršení! — K. čl. 92.
25. Štědrý den. Vánoce. — K. str. 155.
26. Svátky povánoční. — K. str. 155.

Od vánoc do Veliké noci.

M. Andělé boží. Anděl Páně. Klaním se ti vroucně (jako modlitba po proměňování. K. za čl. 44.) Vzbuzení

víry v Boha. (K. čl. 73.) Vzbuzení naděje v Boha. (K. čl. 75.) Vzbuzení lásky k Bohu. (K. čl. 76.) Dobrý úmysl. Desatero se zpytováním svědomí a vzbuzením lítosti.

27. Buď stydlivý a počestný! Daniel zachránil nevinnou Zuzanu. — K. čl. 93. BD čl. 56.
28. Nesesmilníš! Bůh potrestal Sodomu. — K. čl. 94. BD čl. 10.
29. Svého si hled! Nepokradeš! — K. čl. 95. 96.
30. Nepromluvíš křivého svědectví! Vinice Nabotova. — K. čl. 97. BD čl. 52.
31. Dobré jméno, vzácné jmění. Jak ty druhým, tak Bůh tobě. — K. čl. 98. BD čl. 90.
- *32. D o b a s v a t o p o s t n í. Ustanovené posty. — K. ot. 212., čl. 101. a str. 157.
33. Svátost pokání. Pán Ježíš uzdravil ochrnulého. — K. čl. 52. BD čl. 83.
34. Bez lítosti není odpuštění. Kající Marie Magdalena. — K. čl. 54. BD čl. 98.
35. Kterak třeba hříchů litovati. — K. čl. 55.
36. Supřímnou lítostí opravdové předsevzetí. Čeho třeba se chránit cestou do nebe. — K. čl. 56. BD čl. 92.
37. Vyznání hříchů, zpověď. — K. čl. 57.
38. Zpovídej se úplně! — K. čl. 58.
39. Dostiučinění. — K. čl. 59.
40. Odpustky. — K. čl. 60.
41. Příprava k sv. přijímání.
42. Poslední pomazání. — K. čl. 61.
43. Svěcení kněžstva. Bůh ustanovil kněžský úřad. — K. čl. 62. BD čl. 33.
44. Sňatek manželský. — K. čl. 63.
45. „Co Bůh spojil, člověk nerozlučuj!“ — K. čl. 64. BD čl. 138.
46. Manželství smíšené a neplatné. — K. čl. 65. 66.
47. Přemáhej pokušení! Pán Ježíš pokoušen od ďábla. — K. čl. 103. BD čl. 74.
48. Těžký hřích, největší zlo. — K. čl. 104.
49. Hlavní hříchy. — K. čl. 105.
50. Svatý týden. Veliká noc. — K. str. 157-159.

Po Veliké noci.

M. Zdravas Královno. Odpočinutí věčné. Modlitby mešní. (K. čl. 49. 44.) Tři božské ctnosti. (Ne na jed-nou!) Dobrý úmysl. Desatero se zpytováním svědomí a vzbuzením lítosti.

- 51. Dobré skutky; jak je třeba konati. — K. čl. 106. BD čl. 91.
- 52. Bohumilé návyky, ctnosti. — K. čl. 107. 108.
- 53. Ctnosti blahoslavených. — K. čl. 109. BD čl. 87.
- 54. Chceš býti dokonalý? Bohatý jinoch. — K. čl. 110. BD čl. 139. 140.
- 55. Přehled životopisu Páně podle trojího růžence. — K. ve čl. 70.
- 56. Z církevních dějin.
- 57. Z církevních dějin.
- 58. Z církevních dějin.
- 59. Z církevních dějin.
- 60. Z církevních dějin.
- 61. Z církevních dějin.
- *62. Příprava k sv. zpovědi.
- *63. Příprava k sv. přijímání.
- 64. Buď s Pánem Bohem! — K. čl. 111.

* * *

PRO NEROZDĚLENOU JEDNOTŘÍDKU.

(*K osnově na str. 16 n.*)

V nerozdělené škole jednotřídní se vyučuje všech osm ročníků žactva společně. Pro katechesi jsou vyměřeny zpravidla dvě hodiny, jež mnohde nutno odučiti po sobě. Mimo to působí zde obtíže značné rozdíly věku a předběžného vzdělání. Jak tomu s výhodou čelit? Rozdělit žactvo na několik skupin a s každou se obírat zvlášť, na to je skrovně času, nehledě ani k tomu, že je velmi nesnadno, přiměřeně zaměstnávat ostat-

ní, aby se zatím nenudili a vyučování nerušili. Snáze a jistěji se dojde žádoucího cíle, když se rozsah učiva poněkud omezí, vyučování se provádí celotřídně a katechese co nejvíc se zintenzivní.

Omezené učivo jest osnovou rozděleno na čtyřletí. Za ten čas možno probrati soustavně jednou biblické dějiny Starého a jednou Nového zákona, a taktéž jednou vybrané články katechismu a několik obrazů z dějin církevních. Dvakrát se za to čtyřletí proberou nejdůležitější poučky katechismové a rovněž dvakráte soustavná příprava k prvnímu přijímání svátostí. Žákům nejmladším se za tu dobu dvakráte vštěpují základy prvoukové, jež se vždy rok poté opakuji. Tak se během osmileté školní docházky proberou jedny části učiva dvakrát, nejdůležitější čtyřikrát a prvoukové osmkrát. Všechno to každoročně se stálým zřetelem k církevnímu roku.

Učí se celotřídně. Na ten účel si katecheta rozdělí žáky ve dvě skupiny. V nižší jsou děti prvního a druhého ročníku, ve vyšší šest ostatních. S těmito se katecheta zaměstnává v přední řadě a přibírá k tomu co nejvíce možno žáky nejmladší. Jmenovitě vypravuje biblické dějiny tak názorně a srozumitelně, že to zajímá žáky obojí skupiny. Kdykoli nejmladší mohou z katechese něčemu porozumět, vsunou se do výkladu otázky výhradně jim přizpůsobené, aby zůstávali pozorní. Vyžaduje-li osnova, zabývati se toliko nejmladšími, (když se na př. cvičí znamení kříže, anebo se s nimi upaměťňuje učebná věta Prvouky nebo se vůbec podává učivo elementární), hledí učitel, aby starší žáci spolupracovali a osvědčovali své širší vědomosti. — Tak v žádném případě, ať už má katechese na zřeteli více starší nebo mladší žáky, nevyjdou ani ti ani oni na prázdno, a není potřebí, ukládati žákům „tiché zaměstnání“ nebo nejmladší propouštět předčasně domů.

Co nejvíc intenzivně. Mimo svědomité využití každé učebné hodiny a pravidelné znázorňování učiva (biblické obrazy, črty křídou, poukazy na mapu, betlem, „veni et vide!“) lze toho do-

cílit, když katecheta jako v jiných školách, tak obzvláště zde poučky *prakticky užívat* (vzbuzení sv. víry, naděje, lásky, lítosti — určité předsevzetí s náležitou kontrolou, zdali a jak se uskutečňuje, — předem si stanovití výchovnou směrnicí pro určité období); — když dává žákům *občas domácí úkoly* (nakreslit znázornění křížové cesty, Sv. třídenní, přehled umučení Páně, mapu Palestiny; napsat: jak jsem prožil vánoční svátky, kterou větu (j e d n u!) jsem si zapamatoval z kázání, co si umínuji při 4. přikázání božím, jaký bych si přál pohřeb, kterak jsem pomáhal minulý týden dušičkám, co budu v neděli obětovati při mši sv. a pod.); — a když přibírá nejmladším dětem *k upamětnění učiva na pomoc* jejich rodiče, starší sourozence a dospělejší spolužáky, aby s nimi potřebné věty anebo články z Prvouky opakovali. — Jako v každé třídě vůbec, tak v jednotlivé zvláště hodí se k zintenzivnění katechese velmi vděčně *příležitostné poznámky*. (Viz Všeobecné pokyny v bodě 10.)

Různé pokyny. Látka, podrobně rozvržená v 35 ročních lekcích po dvou hodinách, je *maximum*, z něhož si učitel pro svůj osobní rozvrh vybere, co za daných okolností (intelligence, náboženská probudilost, počet žáků a hodin) lze mu probrati. *Než mnoho a povrchně, raději méně a důkladně!* „Duc in altum!“ (Luk. 5, 4.) — *Biblické články* se po každé vypravují obšírně nebo stručně; nebylo by dobře, spokojiti se pouhým čtením ve škole aneb odkazem na přečtení doma. Něco ze článku, výjimečně celý se uloží pilnějším žákům nazpaměť. — *Z katechismu* se vštěpují do paměti slovně pouze věty nejdůležitější, zejména věroučné; u některých pouček stačí žádati zpaměti jen obsah vlastními slovy.

Co se jako lekce probere, označí katecheta stručně se stereotypními zkratkami (K. BD. PUV. čl. ot.) na tabuli, odkud si to starší žáci druhé skupiny opíšou do sešítku „*Poznámky z náboženství*“. — O přípravě k prvnímu přijímání svátostí viz str. 30., 31. Stran církevních dějin str. 7 a 53. Kterak se žáky pravidelně zpytovati svědomí, viz na str. 36. — *Texty modliteb* cvičí se hlavně modlením před katechesí a po ní. Čas od času se učitel náboženství přesvědčuje, jak umějí ten aneb onen text říkati jednotlivci. Někdy dá dotyčnou modlitbu napsati od žáků zpaměti a upozorňuje pak na chyby objevené.

V ROCE A. (K osnově na straně 16.) *Učebnice: Biblické dějiny a Katolická prvouka.* Věty katechismové se vštěpují do paměti v znění Prvouky z oddílu Učivo větné (str. 101-110 PUV), výjimečně bez učebnice v znění katechismu (K.) — *Příprava k první sv. zpovědi.*

Do vánoc.

M. Otče náš. Zdrávas. Věřím. Desatero. Anděle boží. Sláva Otci. Modlitby kostelní. (P. čl. 6.) Modlitby mešní. (P. čl. 8.)

1. Věřím v Boha trojjediného. — P. čl. 1. 2. PUV 1-7.
2. K čemu jsem na světě. Modli se a pracuj! — (P. čl. 3. 4.) PUV 8. 9. K. ot. 147.
- *3. Příprava k sv. zpovědi a sv. přijímání.
4. Neděle, den Páně. Kostel, dům boží. — (P. čl. 5. 6.) PUV 10-12. K. ot. 175.
5. O mši svaté. Modlitby mešní. — P. čl. (7.) 8. PUV 13.
6. Bůh stvořil nebe i zemi. Učení o andělech. — BD čl. 1. PUV 15-24.
7. První lidé v ráji. — BD čl. 2. 3. PUV 25-33.
8. Dědičný hřích. Zaslíbení Vykupitele. — (P. čl. 14. 15.) PUV 34-38.
- *9. Vše ch sva tých. Pa má tka du ši ček. Očis-
tec. Nebe. (P. čl. 73. 74.) PUV 110-114.
10. Kain. Potopa. — BD čl. 4. 5. PUV 39-45.
11. Advent: přijde Vykupitel. Syn boží se stal člově-
kem. — BD čl. 62. 65. PUV 47. 48.
12. Navštívení Panny Marie. Narodil se Kristus Pán. BD čl. 66. 68. PUV 49-55.
13. Mudrci. Simeon. — BD čl. 69. 70. PUV 56. 57. Tři
božské ctnosti. P. za čl. 33.
14. Sv. rodina v Egyptě. Vánoční vzpomínky. — (P. čl. 31.) BD čl. 71. PUV 58.

Od vánoc do Veliké noci.

M. Otče náš. Zdrávas. Věřím. Desatero. Anděl Páně.

Modlitby kostelní. Modlitby mešní. Formule zpovědní. (P. čl. 85.)

15. Pán můj a Bůh můj. — P. čl. 77. Viz pozn. na str. 32. o zpytování svědomí.
16. Mládeneček Ježíš, vzor dětí. Čím jsou mi moji rodiče. — BD čl. 72. P. čl. 78. PUV 59-62. Růženec radostný.
17. Jak se chová stydlivý. — P. čl. 79. K. ot. 203. 204.
18. Miluj bližního svého! — P. čl. 80. s přidavkem vhodných poznámek z katechismu pro žáky starší.
- *19. Doba svatopostní. Jan Křtitel. Pán Ježíš na poušti. — BD čl. 73. 74. P. čl. 37. PUV 63-65.
- *20. Příprava k sv. zpovědi a ke stolu Páně. Svatební roucho pro nebe. — PUV 76-78.
21. První zázrak Páně. Mládenec naimský. Musím umřít. — BD čl. 76. 96. PUV 66-68. 107-109.
22. Slavný vjezd Páně. O posledním soudu. Peklo. — BD čl. 147. 155. PUV 115-117.
23. Poslední večeře Páně. — BD čl. 159. 160. 162. PUV 81. 82.
24. Na hoře Olivové. Před veleradou. — BD čl. 167-170. PUV 83-86.
25. U Pontského Piláta. Cestou křížovou. — BD čl. 171. 172. PUV 87.
26. Na Kalvarii. Pohřeb Páně. Ejhle, Beránek boží! — BD čl. 173. 174. (P. čl. 60.) PUV 88-90. Růženec bolestný.
27. Svatý týden. Veliká noc. — P. čl. 61. BD čl. 175. PUV 91-92.

Po Veliké noci.

M. Věřím. Anděle boží. Dobrý úmysl. (K. čl. 69.) Desatero se zpytováním svědomí a vzbuzením lítosti. Modlitby mešní. Formule zpovědní. (Viz str. 33.)

28. Zjevení vzkříšeného Vykupitele. Apoštolé dostali moc, odpouštět hříchy. BD čl. 176-178. PUV 93. 94.

29. Vstanu a půjdu k Otci svému. Komu Bůh odpouští hříchy. — BD čl. 133. P. čl. 81. PUV 80.
30. Které hříchy mám na sobě. Smiluj se nade mnou, Bože! — P. čl. 82. 83.
31. Vyzpovídám se upřímně a úplně. Kterak se vykonává zpověď. — P. čl. 84. 85. *První sv. zpověď.*
- *32. Příprava ke stolu Páně. — P. čl. 88. 89.
33. Apoštolé místo Krista Pána. — BD čl. 180. 181. PUV 96.
34. Vstoupil na nebesa. Seslal Ducha svatého. — BD čl. 182. 183. PUV 97-103.
35. Panna Maria, Královna nebeská. Svatá církev obecná. — P. čl. 68. 69. PUV 104-106. Růženec slavný.

* * *

V ROCE B. (K osnově na str. 16.) *Učebnice: Katechismus a Biblické dějiny. Příprava k prvnímu sv. přijímání.*

Do vánoc.

M. Otče náš. Zdrávas. Věřím. Anděle boží. Modlitby kostelní. (K. čl. 45.) Modlitby mešní. (K. čl. 49.) Dobrý úmysl. (K. čl. 69.) Desatero se zpytováním svědomí a vzbuzením lítosti.

1. Bůh stvořil svět a řídí jej. — (BD čl. 1.) K. ot. 17. 18. BD čl. 22.
2. Vlastnosti boží. — K. čl. 4. 5.
- *3. Příprava k sv. zpovědi a ke stolu Páně.
4. O andělech. Milost posvěcující. — K. čl. 9. a ot. 84.
5. Jsem člověk, obraz boží. K čemu jsem na světě. — K. čl. 10. 1.
6. První lidé. Bůh slíbil Vykupitele. — (BD čl. 2. 3.) K. čl. 11. 12.
7. Modleme se, a to náležitě! — K. čl. 67. 68.
8. Různé poučky o modlitbě. — K. čl. 69. 70.
- *9. Památka dušiček. Věřím v obcování svatých. — K. čl. 27. 28.

10. Musím umřít. Tělu do hrobu přísluší. Podobenství o deseti pannách. — K. čl. 29. 30. BD čl. 158.
11. Očistec. Peklo. O bohatci a Lazarovi. — K. čl. 31. 32. BD čl. 125.
12. Nebe. Soudný den. Dvoji cesta na věčnost. — K. čl. 33. 34. BD ze čl. 92.
- *13. A d v e n t. Jan, předchůdce Páně. Syn boží stal se člověkem. — BD čl. 64-67.
14. Ježíš Kristus, Bůh a spolu člověk. — K. čl. 14. s přehledem BD čl. 68-72.

Od vánoc do Veliké noci.

M. Anděle boží. Anděl Páně. Modlitby mešní. Klaním se ti vroucně (K. čl. 44. jako modlitba po proměňování). Dobrý úmysl. Desatero se zpytováním svědomí a vzbuzením lítosti.

15. Veřejný život Páně. Náš Vykupitel Ježíš Kristus. — K. čl. 15. 13. BD čl. (73. 74.) 75.
16. Křest, nejpotřebnější svátost. — K. ot. 85. čl. 39. 40.
17. Poslední pomazání. — K. čl. 61. BD čl. 104.
18. Sňatek manželský. „Co Bůh spojil, člověk nerozlučuj!“ — K. čl. 63. 64.
19. Založení, počátky a představení církve. — K. čl. 20. 21.
20. Svěcení kněžstva. Kostel, dům boží. — K. čl. 62. 45.
- *21. D o b a s v a t o p o s t n í. Ustanovené posty zachovávat. — K. str. 156. 157. ot. 212. a čl. 101.
22. Církev Páně obecná. Toliko jedna. — K. čl. 22. 23.
23. Církev Páně svatá a neomylná. — K. čl. 24. 25.
- *24. P r í p r a v a k e s v á t o s t e m.
25. Co trpěl Pán Ježíš na hoře Olivové a před veledradou. — BD čl. (167-169.) 170.
26. U Pontského Piláta, na cestě křížové a na Kalvarii. BD čl. (171. 173.) 174. K. čl. 16.
27. Ježíš Kristus vstal z mrtvých a zjevoval se. — BD čl. (175.) 178. K. čl. 17.

Po Veliké noci.

M. Modlitby kostelní. Modlitby mešní. Klaním se ti vroucně. Dobrý úmysl. Desatero se zpytováním svědomí a vzbuzením lítosti. Zdrávas Královno.

28. Vstoupil na nebesa. Seslal Ducha svatého. — BD čl. (182. 183.) K. čl. 18. 19.
29. Svaté břimování. Milost pomáhající. — K. čl. 36. 41.
30. Svátost oltářní. — K. čl. 43. 44.
31. Svatá oběť mešní. — K. čl. 46. 47.
32. Na mši svaté pobožně! — K. čl. 48. 49.
33. Svaté přijímání: užitky a příprava. — K. čl. 50. 51.
34. Příprava k sv. zpovědi. *První sv. přijímání.*
35. „Věřím v Boha“ přehledně. Buď s Pánem Bohem! K. čl. 111.

* * *

V ROKU C. (K osnově na str. 16.) *Učebnice: Katechismus a Biblické dějiny. — Příprava k první sv. zpovědi.*

Do vánoc.

M. Otče náš. Zdrávas. Věřím. Desatero. Anděle boží. Sláva Otci. Modlitby kostelní. Modlitby mešní.

1. První lidé v ráji. K čemu jsme na světě. — BD čl. 1. 2. K. ot. 1. a čl. 10.
2. Prvotný hřích. Kain. Potopa. — BD čl. (3-5) K. čl. 11.
3. Učení o hříchu osobním. — K. čl. 104.
- *4. Příprava ke svátostem.
5. Abraham. Skutky milosrdné. — BD čl. 7. 8. K. čl. 87.
6. Abraham obětoval Izáka. Milovati budeš Pána Boha svého! — BD čl. 9. 11. K. ot. 154. a čl. 76.
7. V jednoho Boha věřiti budeš! Bez víry se nelze líbit Pánu. K. čl. 72. 73.
8. Synové Izákovi. Posvátný slib a přísaha. — BD čl. 13. 14. K. čl. 79.

9. Josef v Egyptě. Blahoslavení tiší. — BD čl. 15. 20. 21. K. čl. 89.
10. Mojžíš, vůdce národa izraelského. Nevezmeš jména božího nadarmo! — BD čl. 23. 24. K. čl. 78.
11. První Veliká noc. Pomni, abys den sváteční světil! BD čl. 26. 27. K. čl. 80. 81.
12. Advent: přijde Vykupitel. — K. čl. 12. 13. a str. 154.
13. Bůh živil Izraelské na poušti. Oznámil Desatero. — BD čl. 28. 29. P. čl. 82.
14. Zlaté tele. Z posledních let na poušti. Doufej v Hospodina! — BD čl. 30. 37. K. čl. 75.
15. Vánoce. Svátky povánoční. — K. čl. 14. a str. 155. 156. Růženec radostný.

Od vánoc do Veliké noci.

M. Věřím. Anděle boží. Anděl Páně. Modlitby mešní. Dobrý úmysl. (K. čl. 69.) Desatero se zpytováním svědomí a vzbuzením lítosti.

16. Izraelští v zemi zaslíbené. Heli a Samuel. „Běda světu pro pohoršení!“ — BD čl. 38. 41. K. čl. 92.
17. David posvěcen na krále. Ušlechtilý k příteli i nepříteli. Milujte nepřátele své! — BD čl. 43. 45. K. čl. 88.
18. David králem. Absolon. Nezabiješ! — BD čl. 46. 47. K. čl. 91.
19. Král Šalomoun. Posvěcení chrámu. Můj den sváteční. — BD čl. (48.) 49. K. čl. 81-83.
20. Prorok Eliáš. Na hoře Karmelu. Modleme se náležitě! — BD čl. 50. 51. K. čl. 68.
21. Vinice Nabotova. Nepokradeš! — BD čl. 52. K. čl. 95. 96.
- *22. Doba svatopostní. Velikonoční povinnost. — K. str. 156, 157 a ot. 212. 114. 110.
23. Milost posvěcující. Svátost pokání. — K. čl. 37. 52.
24. Bez lítosti není odpuštění. — K. čl. 54. 55. a ot. 122.
25. Vyznání hříchů. Zpovídej se úplně! — K. čl. 57. 58.
26. Dostiučinění. Odpustky. — K. čl. 59. 60.

27. Příprava k sv. přijímání. — *Nejmladší jdou po prvé k sv. zpovědi, ostatní též ke stolu Páně.*
 28. Přehled umučení Páně. Růženec bolestný.
 29. Svatý týden. Veliká noc. — K. str. 157-159.

Po Veliké noci.

M. Věřím. Sláva Otci. Modlitby kostelní. (K. čl. 45.)
 Modlitby mešní. (K. čl. 49. 44.) Dobrý úmysl. (K. čl. 69.)
 Desatero se zpytováním svědomí a vzbuzením lítosti.
 Vložky slavného růžence.

30. Anděl Rafael. Cti otce svého i matku svou! — BD čl. 54. K. čl. 84. 85.
 31. Daniel zachránil nevinnou Zuzanu. Šesté přikázání boží. — BD čl. 56. K. čl. 93. 94.
 32. Nepromluvíš křivého svědectví! Dobré jméno, vzácné jmění. — K. čl. 97. 98.
 33. Prst boží. Jen Pánu Bohu se budeš klaněti! — BD čl. 57. 58. K. čl. 77.
 34. Věrní až k smrti. Hříchy proti sv. víře. — BD čl. 59. 60. K. čl. 74.
 35. Juda Makkabi. Povinnosti stavu. — BD čl. 61. K. čl. 102.

* * *

V ROCE D. (K osnově na str. 17.) *Učebnice: Biblické dějiny, Katechismus a Církevní dějepis. — Příprava k prvním sv. přijímání.*

Do vánoc.

M. Otčenáš. Zdrávas. Věřím. Sláva Otci. Modlitby kostelní. Modlitby mešní. Anděle boží. Dobrý úmysl. Desatero se zpytováním svědomí a vzbuzením lítosti.

1. Bůh trojjediný, můj největší dobrodinec. Budu jemu sloužit. — BD čl. 1. K. čl. 6. a 1.
 *2. Příprava ke svátostem.

3. První lidé. — BD čl. (2. 3.) K. čl. 11.
4. Bůh slíbil Vykupitele. Jak lidstvo naň čekalo. — K. čl. 12. BD čl. 63.
5. Skrytý život Páně. — K. čl. 14. 13.
6. Veřejný život Páně. Osmero blahoslavenství. — K. čl. 15. BD čl. 86. 87.
7. Dobré skutky. — BD čl. 91. K. čl. 106.
8. Podobenství o koukoli mezi pšenicí. Z církevních dějin. — BD čl. 100.
9. Z církevních dějin.
10. Z církevních dějin.
- *11. P a m á t k a d u š i č e k. Úcta svatých. Očistec. — K. čl. 28. 31.
12. Sv. Jan Křtitel. Tři božské ctnosti. — BD čl. (78.) 97. 105. K. ot. 232.
13. Pán Ježíš rozmnožil chleby. Slíbil svátost oltářní. — BD čl. 106. 107.
14. Proměnění Páně. Kristus a děti. Nebe. — BD čl. 110. 112. K. čl. 33.
15. Vánoce. Svátky povánoční. — K. čl. 112.

Od vánoc do Veliké noci.

M. Anděl Páně. Zdrávas Královno. Modlitby mešní. Dobrý úmysl. Desatero se zpytováním svědomí a vzbuzením lítosti.

16. O milosrdném Samaritánu. Hlavní přikázání Páně. — BD čl. 114. K. čl. 86. 87.
17. O bohatci a Lazarovi. Smrt, soud, peklo. — BD čl. 125. K. čl. 29. 32.
18. „Co Bůh spojil, člověk nerozlučuj!“ — BD čl. 138. K. čl. 63. 64.
19. Bohatý jinoch. Evandělické rady. — BD čl. 139. 140. K. čl. 110.
- *20. D o b a s v a t o p o s t n í. P a t e r o p ř i k á z a n í c í r k e v n í c h. — K. ot. 212. čl. 101. a ot. 114. 110.
21. Slavný vjezd Páně. O posledním soudu. — BD čl. 147. 155. K. čl. 34.

22. Poslední večeře Páně. Svátost oltářní. — BD čl. 159. 160. K. čl. 43. 44.
23. Svatá oběť mešní. — K. čl. 46. 47.
24. Na mši svaté pobožně! — K. čl. 48. 49. *Viz pozn. na str. 47.*
- *25. Příprava ke svátostem.
26. Umučení Páně. — K. čl. 16. BD přehledně.
27. Svatý týden. Ježíš Kristus vstal z mrtvých. — BD čl. 175. K. čl. 17.

Po Veliké noci.

M. Modlitby mešní. Klaním se ti vroucně. Dobrý úmysl. Desatero se zpytováním svědomí a vzbuzením lítosti.

28. Zjevení vzkříšeného Krista Ježíše. — BD čl. 176. až 179.
29. Ježíš Kristus vstoupil na nebesa. Seslal Ducha svatého. — BD čl. 182. 183. K. čl. 18. 19.
30. Církev sv. v Jerusalemě. Poslední pomazání. — BD čl. 186. 187. K. čl. 61.
31. Sv. přijímání: užitky a příprava. — K. čl. 50. 51. *Děti jdou ponejprv ke stolu Páně.*
32. Jáhen Štěpán. Šavel. — BD čl. 188. 191. K. čl. 36.
33. Apoštol Petr, první papež. — BD čl. 192. 193.
34. Apoštol Pavel. Poslední děje apoštolů. — BD čl. 194. 196.
35. Nástupcové apoštolů. Církev samospasitelná. — K. čl. 21. 26.

IV. ZÁVĚREČNÉ POZNÁMKY.

Všeobecné pokyny, uvedené v první části této příručky, obsahují nejdůležitější zásady, podle nichž je potřeba zařizovat náboženskou výchovu ve škole, aby se s pomocí boží pracovalo úspěšně k vytčenému cíli. Těžké poměry dneška vyžadují oproti dřívějšímu dvojnásob, aby učitel náboženství ať z povolání nebo z duchovní správy stál cele na svém místě a na ten účel se pravidelně vzdělával. Vědecká příručka pedagogiky a katechetiky jakož i odborný časopis neměl by chybět nikomu z nich; účastníci se vzdělávacích kroužků dekanátních a kursů i shromáždění katechetských měl by každý pokládati za povinnost svého úřadu.

Učebné osnovy, stanovené v druhé části této příručky, jsou pro všechny učitele katolického náboženství na školách obecných a měšťanských v arcidiecési olomucké závazny, a to z toho důvodu, aby se aspoň minimum učebné látky probíralo jednotně pro případ, že nastoupí jiný učitel, anebo žáci odejdou na jinou školu. Závaznost počíná školním rokem 1931/2, a to na *školách osmi- a šestitřídních* nejprve v 1. 2. 3. 4. a 6. třídě, od příštího pak školního roku postupně dále — *na školách ostatních* ve všech třídách s ohledem, jak co pro jednotlivé z nich určeno na str. 15. 16. Podle zkušeností během času v praxi nabytých budou osnovy později přiměřeně upraveny.

Podrobné rozvrhy, předložené v třetí části této příručky, nejsou přesně závazny, nýbrž podávají jen vzorce, podle nichžto si učitel náboženství má učivo osnovou

stanovené na celý školní rok účelně rozložit. Rozložení vzorcem podané pro tu neb onu třídu je potřeba si počátkem roku individuálně vzhledem na dané poměry přizpůsobit (viz pozn. na str. 19. n.) a po zkušenostech časem získaných poznov upravit. *Osobní rozvrhy učiva pro jednotlivé třídy jest povinen učitel katolického náboženství ročně předkladat při kanonické visitaci anebo při odborné duchovní inspekci.* (Acta curiae 1918 p. 133.) — Co z učiva probráno, zapíše katecheta každou hodinu do *třídní knihy školní.* (Acta curiae 1907 p. 123.) Na školách méně než osmitřídních budiž, kde třeba, s počátku a na konci školního roku výslovně poznamenáno, *podle kterého turnu* (A B C D) se učí a učilo, aby eventuální nástupce mohl přiměřeně pokračovat.